

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KREDITNIM INSTITUCIJAMA***

Član 1

U Zakonu o kreditnim institucijama („Službeni list CG”, br. 72/19, 8/21 i 24/25) u članu 2 stav 1 uvodna rečenica tačke 2 mijenja se i glasi:

„2) pružanje investicionih usluga i pomoćnih usluga u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala, a nije trgovac robom i jedinicama emisije, subjekat za zajednička ulaganja, društvo za osiguranje ili investiciono društvo iz člana 66a ovog zakona, ako je ukupna aktiva tog društva sa sjedištem u Crnoj Gori, uključujući i sve filijale i zavisna društva sa sjedištem u trećoj zemlji.“

U alineji 1 riječ „najmanje“ zamjenjuje se riječima: „veća od“.

U alineji 2 poslije riječi „imaju“ dodaje se riječ „ukupnu“.

U stavu 2 riječi: „kreditne institucije“ zamjenjuju se riječju „subjekta“.

Poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„(5) U slučaju iz stava 1 tačka 2 alineja 3 ovog člana, Centralna banka Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka) može, ako je nadležna za superviziju na konsolidovanoj osnovi, od tog društva tražiti sve informacije potrebne za donošenje odluka u vezi sa tim društvom.“

Član 2

U članu 3 stav 1 tačka 1 riječi: „Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka)“ brišu se.

Član 3

U članu 5 stav 1 tačka 7 riječi: „lica i preduzetnika“ zamjenjuju se riječima: „i fizičkih lica, uključujući i preduzetnike“.

Na kraju tačke 9 tačka-zarez zamjenjuje se zarezom i dodaju riječi: „uključujući usluge čuvanja i administriranja hartija od vrijednosti;“.

U tački 10 riječi: „novčanom tržištu“ zamjenjuju se riječima: „tržištu novca“.

Na kraju tačke 15 veznik „i“ zamjenjuje se riječima: „uključujući tokene elektronskog novca utvrđene propisima kojima se uređuju pitanja u vezi kriptoomovine;“.

Poslije tačke 15 dodaju se dvije nove tačke koje glase:

„15a) izdavanje tokena povezanih sa imovinom (ART), u skladu sa propisima kojima se uređuju pitanja u vezi kriptoomovine;

15b) usluge povezane sa kriptoomovinom, u skladu sa propisima kojima se uređuju pitanja u vezi kriptoomovine; i“.

Član 4

U članu 16 stav 1 tačka 8 mijenja se i glasi:

„8) **više rukovodstvo** su lica koja obavljaju izvršne funkcije u kreditnoj instituciji, a koja su odgovorna za rukovođenje kreditnom institucijom na dnevnoj osnovi, i za to direktno odgovaraju nadzornom i upravnom odboru i nijesu članovi tih organa;“

Poslije tačke 8 dodaju se tri nove tačke koje glase:

„8a) **funkcije internih kontrola** su funkcije upravljanja rizicima, praćenja usklađenosti i interne revizije;

8b) **rukovodioci funkcija internih kontrola** su lica na najvišem hijerarhijskom nivou odgovorna za efikasno upravljanje funkcijama internih kontrola kreditne institucije na dnevnoj osnovi;

8c) **glavni finansijski direktor** je lice odgovorno za upravljanje finansijama, finansijsko planiranje i finansijsko izvještavanje u kreditnoj instituciji;“.

Tačka 10 mijenja se i glasi:

„10) **rizik modela** je rizik nastanka gubitka koji bi kreditna institucija mogla pretrpjeti zbog donošenja odluka koje se prvenstveno zasnivaju na rezultatima internih modela, i to zbog grešaka u kreiranju, razvoju, procjeni parametara, implementaciji, upotrebi ili praćenju tih modela, a naročito obuhvata:

- nepravilno kreiranje izabranog internog modela i njegovih karakteristika,
- neadekvatnu provjeru podobnosti izabranog internog modela za vrednovanje finansijskog instrumenta ili za određivanje cijene proizvoda ili njegove podobnosti u odnosu na tržišne uslove,
- greške u implementaciji izabranog internog modela,
- netačno vrednovanje po tržišnoj vrijednosti i mjerenje rizika kao posljedica greške prilikom knjiženja transakcije u sistemu trgovanja,
- upotrebu izabranog internog modela ili njegovih rezultata u svrhe za koje taj model nije bio namijenjen niti projektovan, uključujući manipulaciju parametrima modela,
- neblagovremeno ili neadekvatno praćenje ili validaciju funkcionalnosti modela, odnosno njegove sposobnosti predviđanja u cilju procjene da li izabrani interni model i dalje ispunjava svoju svrhu;“

Poslije tačke 12 dodaje se nova tačka koja glasi:

„12a) **filijala iz treće zemlje** je filijala koju je u Crnoj Gori osnovalo društvo iz treće zemlje koje pruža usluge iz člana 5 stav 1 tačka 1 ovog zakona ili kreditna institucija iz treće zemlje;“.

Tačka 14 mijenja se i glasi:

„14) **društvo za pomoćne usluge** je privredno društvo čija osnovna djelatnost, bez obzira da li se pruža subjektima unutar grupe ili klijentima van grupe, obuhvata neku od sljedećih djelatnosti:

- neposredno obavljanje poslova koji predstavljaju direktni produžetak bankarskih usluga,
- poslove lizinga, sticanje vlasništva ili upravljanje nepokretnostima, pružanje usluga obrade podataka ili drugih sličnih djelatnosti koje su pomoćne u odnosu na bankarske usluge,
- bilo koja druga djelatnost koju Centralna banka smatra sličnom djelatnostima iz al. 1 i 2 ove tačke,
- bilo koja druga djelatnost koju Evropski bankarski regulator smatra sličnom djelatnostima iz al. 1 i 2 ove tačke;“.

Poslije tačke 14 dodaje se nova tačka koja glasi:

„14a) **pomoćne usluge** su usluge podrške u poslovanju u odnosu na bankarske usluge ili osnovne i dodatne finansijske usluge za čije pružanje kreditna institucija ima odobrenje, a uključuju poslove obrade podataka, upravljanja imovinom, kao i druge pomoćne usluge povezane sa platnim uslugama u skladu sa zakonom kojim se uređuje platni promet;.

Tačka 16 mijenja se i glasi:

„16) **finansijski holding** je privredno društvo:

- koje je finansijska institucija,
- koje nije mješoviti finansijski holding,
- koje ima najmanje jedno zavisno društvo koje je institucija, i
- kod kojeg se više od 50% bilo kojeg od sljedećih pokazatelja trajno odnosi na zavisna društva koja su institucije ili finansijske institucije i djelatnosti koje to društvo obavlja, a koji se ne odnose na sticanje udjela ili vlasništvo udjela u zavisnim društvima, ukoliko su te djelatnosti iste prirode kao one koje obavljaju institucije ili finansijske institucije, a Centralna banka ne smatra da bilo koji od tih pokazatelja ne predstavlja fer i istinit prikaz glavnih djelatnosti i rizika grupe:
 - 1) kapital društva na konsolidovanoj osnovi,
 - 2) aktiva društva na konsolidovanoj osnovi,
 - 3) prihodi društva na konsolidovanoj osnovi,
 - 4) broj zaposlenih u društvu na konsolidovanoj osnovi,
 - 5) drugi pokazatelji koje Centralna banka smatra relevantnim;“.

Poslije tačke 16 dodaju se tri nove tačke koje glase:

„16a) **investicioni holding** je finansijska institucija čija su zavisna društva isključivo ili pretežno investiciona društva ili finansijske institucije, pri čemu je najmanje jedno od tih zavisnih društava investiciono društvo, i koja nije finansijski holding u smislu tačke 16 ovog člana;

16b) **čisti industrijski holding** je privredno društvo čija je osnovna djelatnost sticanje udjela ili vlasništvo udjela, a koje nije jedan od subjekata iz člana 175 stav 4 tačka 1 i tač. 3 do 9 ovog zakona, nije investiciono društvo, društvo za upravljanje imovinom ili pružalac platnih usluga, i koje nema značajno učešće u subjektima finansijskog sektora;

16c) **subjekat finansijskog sektora** je:

- institucija,
- finansijska institucija,
- društvo za osiguranje,
- društvo za osiguranje iz treće zemlje,
- društvo za reosiguranje,
- društvo za reosiguranje iz treće zemlje,
- osiguravajući holding,
- malo društvo za osiguranje, ili
- društvo iz treće zemlje čija je osnovna djelatnost uporediva sa bilo kojim od subjekata iz al. 1 do 8 ove tačke;“.

Tačka 19 mijenja se i glasi:

„19) **finansijska institucija** je privredno društvo koje:

- nije institucija, čisti industrijski holding, subjekat sekjuritizacije za posebnu namjenu, osiguravajući holding iz člana 175 stav 4 tačka 7 ovog zakona ili mješoviti osiguravajući holding utvrđen zakonom kojim se uređuje osiguranje, osim ako taj mješoviti osiguravajući holding ima zavisno društvo koje je institucija, i
- ispunjava jedan od sljedećih uslova:
 - 1) osnovna djelatnost društva je sticanje ili držanje udjela, ili obavljanje jedne ili više usluga iz člana 5 stav 1 tač. 2 do 6, tačka 8 i tač. 10 do 15b ovog zakona, ili pružanje jedne ili više usluga ili djelatnosti u vezi sa finansijskim instrumentima, utvrđenih zakonom kojim se uređuje tržište kapitala; ili

- 2) društvo je investiciono društvo, mješoviti finansijski holding, investicioni holding, pružalac platnih usluga, društvo za upravljanje imovinom ili društvo za pomoćne usluge;“.

Poslije tačke 28 dodaje se nova tačka koja glasi:

„28a) **samostalna kreditna institucija u EU** je kreditna institucija koja ne podliježe prudencijalnoj konsolidaciji u Evropskoj uniji u skladu sa dijelom prvim, glava II, poglavlje 2. Regulative (EU) br. 575/2013 i koja u EU nema matično društvo koje podliježe toj prudencijalnoj konsolidaciji;“.

Tačka 32 mijenja se i glasi:

„32) **značajno učešće** je:

- pravo u kapitalu drugog društva, bez obzira na to da li je ono u obliku potvrde, koje je na osnovu trajne povezanosti sa tim društvom stečeno sa namjerom da doprinese poslovanju društva koje posjeduje to pravo, ili
- direktno ili indirektno vlasništvo nad 20% i više glasačkih prava ili kapitala drugog društva;“.

Poslije tačke 32 dodaje se nova tačka koja glasi:

„32a) **materijalno učešće** je učešće u bilo kom subjektu od najmanje 15% priznatog kapitala sticaoca tog učešća.“.

U tački 62 al. 4, 5 i 6 mijenjaju se i glase:

- „ - čiji se poslovi iz knjige trgovanja klasifikuju kao mali u skladu sa propisom Centralne banke kojim se uređuje adekvatnost kapitala kreditnih institucija;
- čiji ukupan iznos pozicija u derivatima koje drži sa namjerom trgovanja ne prelazi 2% njene ukupne bilansne i vanbilansne aktive, a ukupan iznos njenih pozicija u derivatima ne prelazi 5%, izračunat u skladu sa propisom Centralne banke kojim se uređuje adekvatnost kapitala kreditnih institucija;
- konsolidovana ukupna aktiva ili konsolidovane ukupne obaveze koje se odnose na aktivnosti sa drugim ugovornim stranama sa sjedištem u Crnoj Gori ili Evropski ekonomski prostor, osim izloženosti u okviru grupe u Crnoj Gori ili Evropskom ekonomskom prostoru, iznose više od 75% konsolidovane ukupne aktive i konsolidovanih ukupnih obaveza kreditne institucije, izuzev ako je u oba slučaja riječ o izloženostima unutar grupe;“.

U alineji 7 riječ „izvještavanje“ zamjenjuje se riječju „objelodanjivanje“.

Poslije tačke 66 dodaje se nova tačka koja glasi:

„66a) **GSV subjekat** je subjekat koji ima pravnu sposobnost i koji je GSV kreditna institucija ili je dio GSV kreditne institucije ili GSV kreditne institucije izvan EU;“.

Na kraju tačke 69 tačka se zamjenjuje tačka-zarezom i dodaje devet novih tačaka koje glase:

„70) **periodična kazna** je periodična novčana mjera sa ciljem da se okonča tekuće kršenje ovog zakona ili propisa koji se donose na osnovu ovog zakona i podstiče fizičko ili pravno lice na postupanje u skladu sa ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu ovog zakona;

71) **kriptoimovina** je kriptoimovina utvrđena propisima kojima se uređuju pitanja u vezi kriptoimovine, i koja nije digitalna valuta centralne banke;

72) **izloženost prema kriptoimovini** (eng. *crypto-asset exposure*) je aktiva ili vanbilansna stavka koja se odnosi na kriptoimovinu koja dovodi do kreditnog rizika, kreditnog rizika druge ugovorne strane, tržišnog rizika, operativnog rizika ili rizika likvidnosti;

73) **token povezan sa imovinom** (eng. *asset-referenced tokens* - ART) je vrsta kriptoimovine utvrđena propisima kojima se uređuju pitanja u vezi kriptoimovine;

74) **usluga povezana sa kriptoinovinom** (eng. *cripto-asset service*) je bilo koja od sljedećih usluga i aktivnosti koje se vezuju za bilo koju kriptoinovinu:

- kasting usluge i upravljanje kriptoinovinom u ime klijenata;
- upravljanje platformom za trgovanje kriptoinovinom;
- razmjena kriptoinovine za novčana sredstva;
- razmjena kriptoinovine za drugu kriptoinovinu;
- izvršavanje naloga vezano za kriptoinovinu u ime klijenata;
- plasiranje kriptoinovine;
- prijem i prenos naloga za kriptoinovinu u ime klijenata;
- savjetovanje o kriptoinovini;
- upravljanje portfoliom kriptoinovine;
- pružanje usluga prenosa kriptoinovine u ime klijenata;

75) **donja granica rizikom ponderisane aktive** je iznos rizikom ponderisane aktive koji, u skladu sa propisom Centralne banke kojim se uređuje adekvatnost kapitala kreditnih institucija, izračunava kreditna institucija koja primjenjuje IRB pristup za izračunavanje izloženosti riziku;

76) **rizici povezani sa životnom sredinom, društvom i upravljanjem** (u daljem tekstu: ESG rizici) su rizici negativnog finansijskog uticaja na instituciju koji proizilaze iz trenutnog ili budućeg uticaja ESG faktora na druge ugovorne strane ili investiranu imovinu te institucije, a koji se materijalizuju kroz tradicionalne kategorije finansijskih rizika;

77) **klimatska neutralnost** je cilj smanjenja emisije gasova sa efektom staklene bašte na minimum, u skladu sa nacionalnom strategijom održivog razvoja, ambicijama Zelenog sporazuma za Zapadni Balkan i obavezama iz Pariskog sporazuma, kroz razvoj niskougljenične ekonomije i mjere u energetici, industriji i upravljanju otpadom u Crnoj Gori;

78) **ukupni godišnji neto prihod** je zbir stavki, utvrđenih u skladu sa propisom iz člana 233 stav 2 ovog zakona, i to:

- 1) prihoda od kamata;
- 2) rashoda od kamata;
- 3) rashoda po osnovu akcijskog kapitala koji se plaća na zahtjev;
- 4) prihoda od dividendi;
- 5) prihoda od naknada i provizija;
- 6) rashoda za naknade i provizije;
- 7) neto dobitaka ili gubitaka po finansijskoj imovini i finansijskim obavezama koje se drže radi trgovanja;
- 8) neto dobitaka ili gubitaka po finansijskoj imovini i finansijskim obavezama po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha;
- 9) neto dobitaka ili gubitaka od računovodstva zaštite od rizika;
- 10) neto kursnih razlika (dobitak ili gubitak);
- 11) drugih operativnih prihoda; i
- 12) drugih operativnih rashoda.“

Član 5

U članu 19 stav 1, članu 51 stav 8, članu 73, članu 86 stav 1, članu 91 stav 2, članu 92 stav 1, članu 93 stav 6, članu 96 stav 5, članu 227 stav 2, članu 235 stav 1 tačka 1, članu 293 st. 6 i 7, članu 297 stav 2 i članu 368 stav 1 riječi: „Centralni registar

privrednih subjekata“ u različitom padežu zamjenjuju se riječima: „Centralni registar privrednih i drugih subjekata“ u odgovarajućem padežu.

Član 6

U članu 27 st. 1 i 5 riječi: „dva radna“ zamjenjuju se riječima: „deset radnih“.

Član 7

U članu 31 stav 1 u uvodnoj rečenici poslije riječi: „predloženog sticanja“ dodaju se riječi: „kvalifikovanog učešća“.

Poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

„(6) Za potrebe ocjene ispunjenosti uslova iz stava 1 tačka 5 ovog člana, Centralna banka uzima u obzir podatke koje pribavi od organa uprave nadležnog za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno drugog nadležnog nadzornog organa kreditnih institucija u skladu sa propisima kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma.“.

Član 8

U članu 32 stav 1 poslije riječi „sticanja“ dodaju se riječi: „kvalifikovanog učešća“.

Poslije stava 1 dodaju se dva nova stava koja glase:

„(2) Prilikom ocjene ispunjenosti uslova iz člana 31 stav 1 tačka 5 ovog zakona, Centralna banka uzima u obzir podatke koje pribavi od organa iz člana 31 stav 6 ovog zakona, a koje je primila u roku od 30 radnih dana od dana podnošenja zahtjeva za izdavanje odobrenja za sticanje kvalifikovanog učešća.

(3) Centralna banka može odbiti predloženo sticanje kvalifikovanog učešća ako potencijalni sticalac ima sjedište u trećoj državi koja je označena kao treća zemlja visokog rizika koja ima strateške nedostatke u sistemu sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma u skladu sa propisima kojima se uređuje sprečavanje novca i finansiranje terorizma ili u trećoj zemlji koja podliježe mjerama ograničenja Evropske unije, ako ocijeni da te okolnosti utiču na sposobnost predloženog sticaoca kvalifikovanog učešća da uspostavi i sprovodi praksu i postupke u skladu sa zahtjevima iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma.“.

Član 9

U članu 36 stav 1 tačka 2 poslije riječi: „predloženog sticanja“ dodaju se riječi: „kvalifikovanog učešća“.

Član 10

Poslije člana 39 dodaju se dva nova potpoglavlja i sedam novih članova koji glase:

„2a. Sticanje ili otuđenje materijalnog učešća Obavještenje o sticanju materijalnog učešća

Član 39a

(1) Kreditna institucija, kao i finansijski holding ili mješoviti finansijski holding iz člana 73a st. 1 i 2 ovog zakona, koja namjerava da, direktno ili indirektno, stekne materijalno učešće (u daljem tekstu: predloženi sticalac materijalnog učešća), dužna je da pisanim putem obavijesti Centralnu banku o obimu namjeravanog sticanja i dostavi informacije iz člana 39c stav 5 ovog zakona.

(2) Ako je predloženi sticalac materijalnog učešća kreditna institucija, prag iz člana 16 stav 1 tačka 32a ovog zakona primjenjuje se i na pojedinačnoj i konsolidovanoj osnovi, i to na način da ako je prag premašen:

- 1) samo na pojedinačnoj osnovi, predloženi sticalac materijalnog učešća sa sjedištem u Crnoj Gori dužan je da o tome obavijesti Centralnu banku, koja vrši procjenu namjeravanog sticanja;
- 2) samo na pojedinačnoj osnovi, predloženi sticalac materijalnog učešća sa sjedištem u drugoj državi članici dužan je da obavijesti nadležni organ u toj državi članici, koji vrši procjenu namjeravanog sticanja;
- 3) na pojedinačnoj i na konsolidovanoj osnovi, predloženi sticalac materijalnog učešća je dužan da obavijesti organe nadležne za superviziju na potkonsolidovanoj i konsolidovanoj osnovi, radi procjene namjeravanog sticanja.

(3) Ako je predloženi sticalac materijalnog učešća finansijski holding ili mješoviti finansijski holding iz člana 73a st. 1 i 2 ovog zakona, prag iz člana 16 stav 1 tačka 32a ovog zakona primjenjuje se na konsolidovanoj osnovi i organ nadležan za superviziju na konsolidovanoj osnovi dužan je da izvrši procjenu sticanja materijalnog učešća.

(4) Centralna banka izdaje potvrdu o prijemu obavještenja iz stava 1 ovog člana, informacija iz člana 39c stav 5 ovog zakona, odnosno prijemu svake dodatne informacije koja je dostavljena u skladu sa članom 39b stav 5 ovog zakona, bez odlaganja, a najkasnije u roku od deset radnih dana od prijema obavještenja, odnosno informacija.

(5) Potvrda iz stava 4 ovog člana mora da sadrži i datum isteka perioda procjene iz člana 39b stav 1 ovog zakona.

Period procjene sticanja materijalnog učešća

Član 39b

(1) Centralna banka je dužna da u roku od 60 radnih dana od dana izdavanja potvrde iz člana 39a stav 4 ovog zakona, izvrši procjenu sticanja materijalnog učešća iz člana 39c stav 1 ovog zakona (u daljem tekstu: period procjene).

(2) Ako se sticanje materijalnog učešća odnosi na kvalifikovano učešće u kreditnoj instituciji, na predloženog sticaoca materijalnog učešća primjenjuje se i odredba člana 23 ovog zakona.

(3) U slučaju iz stava 2 ovog člana, rok u kojem je Centralna banka dužna da izvrši procjene iz stava 1 ovog člana i člana 23 ovog zakona ističe nakon isteka posljednjeg roka.

(4) Centralna banka nije dužna da sprovede procjenu iz člana 39c stav 1 ovog zakona ako se sticanje materijalnog učešća sprovodi između subjekata iste grupe na koje se odnosi izuzetak od primjene zahtjeva za obračun rizikom ponderisanih iznosa izloženosti u skladu sa opštim aktom Centralne banke iz člana 134 stav 9 ovog zakona.

(5) Centralna banka može za vrijeme trajanja roka za procjenu, a najkasnije 50. radnog dana procjene, pisanim putem od predloženog sticaoca materijalnog učešća tražiti dostavljanje dodatnih informacija koje smatra potrebnim za procjenu.

(6) Predloženi sticalac materijalnog učešća dužan je da dodatne informacije iz stava 5 ovog člana dostavi u roku koji odredi Centralna banka, a koji ne može biti duži od 20 radnih dana od dana dostavljanja zahtjeva iz stava 5 ovog člana, za koje vrijeme ne teče rok iz stava 1 ovog člana.

(7) Centralna banka može produžiti rok iz stava 6 ovog člana do najviše 30 radnih dana ako:

- 1) se subjekat u kojem se stiče materijalno učešće nalazi u trećoj zemlji ili primjenjuje regulatorni okvir treće zemlje;
- 2) je radi sprovođenja procjene iz člana 39c stav 1 ovog zakona neophodna razmjena informacija sa organima nadležnim za nadzor nad predloženim sticaocima materijalnog učešća u skladu sa propisima kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

(8) Kada u postupku odlučivanja po zahtjevu za izdavanje odobrenja za rad finansijskom holdingu ili mješovitom finansijskom holdingu iz člana 73a st. 1 i 2 ovog zakona vrši i procjenu iz člana 39c stav 1 ovog zakona, Centralna banka sarađuje sa drugim nadležnim organima tih holdinga, kada je to primjereno, pri čemu rok iz stava 1 ovog člana ne teče do okončanja postupka iz člana 73a ovog zakona.

(9) Centralna banka na osnovu sprovedene procjene iz člana 39c stav 1 ovog zakona, obavještava predloženog sticaoca materijalnog učešća o rezultatima procjene u roku od dva radna dana od završetka procjene, a prije isteka perioda procjene, sa obrazloženjem rezultata procjene.

(10) Ako Centralna banka ne dostavi obavještenje iz stava 9 ovog člana, istekom roka iz stava 1 ovog člana smatraće se da je predloženo sticanje materijalnog učešća odobreno.

(11) Za potrebe utvrđivanja visine indirektnog materijalnog učešća iz ovog člana primjenjuju se pravila o utvrđivanju visine učešća indirektnog sticaoca u skladu sa propisom iz člana 31 stav 5 ovog zakona.

Kriterijumi za procjenu sticanja materijalnog učešća

Član 39c

(1) Po prijemu obavještenja iz člana 39a stav 1 ovog zakona i dodatnih informacija iz člana 39b stav 5 ovog zakona, Centralna banka sprovedi procjenu mogućnosti dobrog i odgovornog upravljanja predloženog sticaoca materijalnog učešća, a naročito rizike kojima je izložen ili bi mogao biti izložen nakon sticanja, u skladu sa sljedećim kriterijumima:

- 1) sposobnost predloženog sticaoca materijalnog učešća da poštuje i nastavi da ispunjava prudencijalne zahtjeve utvrđene ovim zakonom i propisom kojim se uređuje adekvatnost kapitala kreditnih institucija, kao i drugih relevantnih propisa;
- 2) postojanja opravdanih razloga za sumnju, u skladu sa propisima o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, da se u vezi sa predloženim sticanjem materijalnog učešća sprovodi, da je sprovedeno ili da se pokušava sprovesti pranje novca ili finansiranje terorizma ili da predloženo sticanje materijalnog učešća može povećati rizik od sprovođenja pranja novca ili finansiranja terorizma.

(2) U sprovođenju procjene kriterijuma iz stava 1 tačka 2 ovog člana, Centralna banka pribavlja mišljenje nadležnog organa za nadzor nad predloženim sticaocima materijalnog učešća u skladu sa propisima kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

(3) Centralna banka može donijeti odluku da ne odobri sticanje materijalnog učešća ako na osnovu kriterijuma iz stava 1 ovog člana, ocijeni da predloženi sticalac materijalnog učešća neće biti u mogućnosti dobrog i odgovornog upravljanja ili ako su informacije koje je dostavio predloženi sticalac materijalnog učešća nepotpune i pored toga što je zahtjev za dodatne informacije upućen u skladu sa članom 39b stav 5 ovog zakona.

(4) Pri donošenju odluke iz stava 3 ovog člana Centralna banka uzima u obzir i negativno mišljenje nadležnog organa iz stava 2 ovog člana, a koje je zaprimljeno u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva za mišljenje.

(5) Centralna banka ne može da zahtijeva prethodne uslove u vezi sa visinom materijalnog učešća koje potencijalni sticalac materijalnog učešća namjerava da stekne, niti može da procjenjuje osnovanost sticanja materijalnog učešća polazeći od ekonomskih potreba tržišta.

(6) Centralna banka utvrđuje i na svojoj internet stranici objavljuje spisak informacija koje smatra neophodnim za sprovođenje procjene iz stava 1 ovog člana, a koje je predloženi sticalac materijalnog učešća dužan da dostavi uz obavještenje iz člana 39a stav 1 ovog zakona.

(7) Informacije iz stava 5 ovog člana moraju biti proporcionalne i primjerene prirodi predloženog sticanja, i relevantne za procjenu iz stava 1 ovog člana.

(8) Ako istovremeno dobije dva ili više obavještenja na procjenu sticanja materijalnog učešća u istom subjektu, Centralna banka je dužna da prema svim predloženim sticaocima materijalnog učešća postupa na nediskriminatorski način.

(9) Način dostavljanja obavještenja iz člana 39a stav 1 ovog zakona, informacije i dokumentaciju koja se prilaže uz to obavještenje, kao i metodologiju za procjenu kriterijuma iz stava 1 ovog člana propisuje Centralna banka.

Saradnja sa nadležnim organima za procjenu prekograničnog materijalnog sticanja

Član 39d

(1) Centralna banka se u toku sprovođenja procjene iz člana 39c stav 1 ovog zakona savjetuje sa tijelima i organima nadležnim za nadzor ili superviziju drugih subjekata finansijskog sektora ako se sticanje materijalnog učešća odnosi na neki od sljedećih subjekata:

1) kreditnu instituciju, društvo za osiguranje, društvo za reosiguranje, investiciono društvo ili društvo za upravljanje imovinom koji su dozvolu, odnosno odobrenje za rad dobili u drugoj državi ili u sektoru različitom od onog u kojem posluje predloženi sticalac materijalnog učešća;

2) matično društvo subjekata iz tačke 1 ovog stava;

3) pravno lice koje kontroliše subjekta iz tačke 1 ovog stava.

(2) Ako je predloženi sticalac materijalnog učešća kreditna institucija koja je dio grupe za čiju superviziju na konsolidovanoj osnovi nije nadležna Centralna banka, i ako je prag iz člana 16 stav 1 tačka 32a ovog zakona premašen samo na pojedinačnoj osnovi, Centralna banka, kada je nadležna za sprovođenje procjene iz člana 39c stav 1 ovog zakona, obavještava tijelo nadležno za superviziju na konsolidovanoj osnovi o predloženom sticanju materijalnog učešća u roku od deset radnih dana od dana prijema obavještenja od predloženog sticaoca materijalnog učešća.

(3) Ako je predloženi sticalac materijalnog učešća finansijski holding ili mješoviti finansijski holding iz člana 73a st. 1 i 2 ovog zakona, Centralna banka, kada je nadležna za superviziju na konsolidovanoj osnovi i procjenu predloženog sticanja materijalnog učešća, obavještava nadležni organ u državi članici u kojoj predloženi sticalac materijalnog učešća ima sjedište o predloženom sticanju materijalnog učešća u roku od deset radnih dana od dana prijema obavještenja od predloženog sticaoca materijalnog učešća.

(4) Centralna banka nadležnom organu iz st. 2 i 3 ovog člana dostavlja i procjenu iz člana 39c stav 1 ovog zakona.

(5) Ako je predloženi sticalac materijalnog učešća kreditna institucija, i ako je prag iz člana 16 stav 1 tačka 32a ovog zakona premašen na pojedinačnoj i na konsolidovanoj osnovi, Centralna banka sarađivaće i sa drugim nadzornim organom pri sprovođenju procjene iz stava 1 ovog člana i sa tim organom koordinirati savjetovanje sa relevantnim tijelima iz stava 1 ovog člana.

(6) Ako je nadležna za superviziju na konsolidovanoj osnovi, a nije organ nadležan za sprovođenje procjene sticanja materijalnog učešća u skladu sa članom 39a stav 2 ovog zakona, Centralna banka je dužna da sarađuje i savjetuje sa nadležnim organom iz države članice u kojoj predloženi sticalac ima sjedište, kao i da pripremi procjenu sticanja materijalnog učešća i proslijedi je tom organu.

(7) Centralna banka i nadležni organ iz stava 6 ovog člana su dužni da donesu zajedničku odluku o sticanju materijalnog učešća koja mora biti dokumentovana i obrazložena, u roku od dva mjeseca od prijema procjene Centralne banke.

(8) Ako je Centralna banka nadležna za superviziju na konsolidovanoj osnovi dužna je da obavijesti predloženog sticaoca materijalnog učešća o zajedničkoj odluci iz stava 7 ovog člana.

(9) U slučaju da zajednička odluka nije donesena u roku iz stava 7 ovog člana, Centralna banka odlaže donošenje odluke.

(10) U slučaju iz stava 9 ovog člana, Centralna banka i nadležni organ iz stava 6 ovog člana dužni su da upute predmet Evropskom bankarskom regulatoru, i u skladu sa odlukom Evropskog bankarskog regulatora donesu zajedničku odluku.

(11) Centralna banka, na zahtjev ili samoinicijativno, dostavlja drugim nadležnim organima koji učestvuju u donošenju zajedničke odluke iz stava 7 ovog člana sve informacije koje su neophodne za procjenu, kao i druge informacije za koje procijeni da mogu biti relevantne.

(12) Centralna banka prilikom donošenja zajedničke odluke iz stava 7 ovog člana koordinira svoje procjene i obezbjeđuje dosljednost svojih odluka, a zajednička odluka mora sadržati stavove svih relevantnih nadležnih organa.

Obavještenje o otuđenju materijalnog učešća

Član 39e

Kreditna institucija, kao i finansijski holding ili mješoviti finansijski holding iz člana 73a st. 1 i 2 ovog zakona, koja namjerava da, direktno ili indirektno, otuđi materijalno učešće iz člana 16 stav 1 tačka 32a ovog zakona, dužna je da pisanim putem obavijesti Centralnu banku o obimu materijalnog učešća koje namjerava da otuđi.

Pravne posljedice sticanja materijalnog učešća bez odobrenja Centralne banke i obaveza informisanja

Član 39f

(1) Ako predloženi sticalac materijalnog učešća ne obavijesti Centralnu banku o namjeravanom sticanju materijalnog učešća u skladu sa članom 39a stav 1 ovog zakona, ili ako stekne materijalno učešće uprkos negativnom mišljenju Centralne banke iz člana 39b stav 10 ovog zakona, Centralna banka preduzima odgovarajuće mjere.

(2) Ako je materijalno učešće stečeno uprkos negativnom mišljenju Centralne banke, bez obzira na moguće izricanje drugih mjera, Centralna banka može suspendovati glasačka prava sticaoca tog materijalnog učešća.

(3) Kreditna institucija je dužna da obavijesti Centralnu banku o svakoj promjeni djelatnosti subjekta u kojem ima većinsko učešće u kapitalu ili većinsko

pravo odlučivanja prije upisa te djelatnosti u Centralni registar privrednih i drugih subjekata.

2b. Materijalni prenosi aktive i obaveza **Obavješćavanje o materijalnim prenosima aktive i obaveza**

Član 39g

(1) Kreditna institucija, kao i finansijski holding ili mješoviti finansijski holding iz člana 73a st. 1 i 2 ovog zakona, dužna je da pisanim putem obavijesti Centralnu banku o svakoj namjeri da izvrši materijalni prenos aktive ili obaveza koji sprovodi putem prodaje ili bilo kojim drugim pravnim poslom (u daljem tekstu: namjeravani prenos), nezavisno od toga da li se namjeravani prenos vrši između subjekata iste grupe.

(2) Obaveza iz stava 1 ovog člana odnosi se na sve subjekte pojedinačno koji učestvuju u namjeravanom prenosu.

(3) U smislu ovog zakona, materijalni prenos aktive ili obaveza iz stava 1 ovog člana smatra se prenos najmanje 10% ukupne aktive ili obaveza subjekta koji učestvuje u namjeravanom prenosu, odnosno najmanje 15% ako se namjeravani prenos sprovodi između subjekata iste grupe.

(4) Ako u namjeravanom prenosu učestvuje matični finansijski holding ili matični mješoviti finansijski holding iz stava 1 ovog člana, procenti iz stava 3 ovog člana izračunavaju se na konsolidovanoj osnovi.

(5) Za izračunavanje procenata iz stava 3 ovog člana ne uzimaju se u obzir:

- 1) prenosi nekvalitetne aktive;
- 2) prenosi aktive u svrhu uključivanja u skup za pokriće u skladu sa propisom kojim se uređuje izdavanje i nadzor pokrivenih obveznica;
- 3) prenos aktive radi sekjuritizacije;
- 4) prenos aktive ili obaveza u okviru primjene instrumenata, ovlašćenja i mehanizama sanacije u skladu sa zakonom kojim se uređuje sanacija kreditnih institucija.

(6) Centralna banka izdaje potvrdu o prijemu obavješćenja iz stava 1 ovog člana, najkasnije u roku od 10 radnih dana od dana prijema tog obavješćenja.

(7) Centralna banka preduzima odgovarajuće mjere ako subjekti iz stava 1 ovog člana ne obavijeste Centralnu banku o namjeravanom prenosu.

(8) Postupak dostavljanja obavješćenja o namjeravanom prenosu, informacije i dokumentacija koja se prilaže uz obavješćenje o namjeravanom prenosu propisuje Centralna banka.“.

Član 11

U članu 42 stav 1 riječi: „nad poslovanjem kreditne institucije“ zamjenjuju se riječima: „i prati način odlučivanja u vezi sa upravljanjem kreditnom institucijom“.

Na kraju stava 2 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „uključujući i uticaje koji se mogu javiti u kratkom, srednjem i dugom roku, uzimajući u obzir faktore povezane sa životnom sredinom, društvom i upravljanjem (u daljem tekstu: ESG faktori).“.

Na kraju stava 3 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „uključujući i uticaje koji se mogu javiti u kratkom, srednjem i dugom roku, uzimajući u obzir ESG faktore.“

U stavu 5 riječi: „stav 3“ zamjenjuje se riječima: „stav 2“.

Poslije stava 6 dodaje se novi stav koji glasi:

„(7) Kreditna institucija je dužna da pri izboru članova organa upravljanja obezbijedi da cjelokupan sastav tih organa bude dovoljno raznovrstan i obuhvati odgovarajuće iskustvo, kao i da podstiče raznovrsnost i rodni balans u tim organima i da u tu svrhu donese odgovarajuću strategiju.“.

Član 12

U članu 43 stav 1 tačka 2 riječi: „uključujući i preispitivanje odluka“ zamjenjuju se riječima: „kako bi mogao da efikasno ocijeni i, kada je to potrebno, preispita odluke nadzornog odbora, i da na odgovarajući način nadzire i prati proces odlučivanja;“.

U stavu 2 riječ „uređeno“ zamjenjuje se riječju „regulisano“.

Poslije stava 6 dodaju se dva nova stava koja glase:

„(7) Centralna banka je dužna da kontinuirano procjenjuje da li članovi nadzornog odbora kreditne institucije ispunjavaju uslove iz stava 1 ovog člana, naročito ako postoje opravdani razlozi za sumnju, u skladu sa propisima o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, da se u kreditnoj instituciji sprovodi ili pokušava sprovesti pranje novca ili finansiranje terorizma ili da se može povećati rizik od sprovođenja pranja novca ili finansiranja terorizma.“

(8) Za potrebe sprovođenja procjene iz stava 7 ovog člana, Centralna banka može da od:

- 1) kreditne institucije zahtijeva dostavljanje dodatnih informacija ili dokumentacije, uključujući i sprovođenje intervjua ili saslušanja;
- 2) organa nadležnog za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, u skladu sa zakonom kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, zatraži da u okviru svojih provjera i na osnovu procjene rizika, ukoliko smatra za potrebnim, pregleda relevantne informacije o članovima nadzornog odbora kreditne institucije i zatraži pristup centralnoj bazi podataka tog organa.“.

Član 13

U članu 46 stav 1 tačka 1 alineja 4 poslije riječi: „internog kapitala“ dodaju se riječi: „i likvidnosti“.

Na kraju alineje 9 tačka-zarez zamjenjuje se zarezom i dodaje nova alineja koja glasi:

„- strateške ciljeve, strategije i opšte politike upravljanja rizicima;“.

U tački 2 na kraju alineje 5 tačka-zarez zamjenjuje se zarezom i dodaje nova alineja koja glasi:

„- sprovođenje posebnih planova iz člana 55 stav 7 ovog zakona;“.

Član 14

U članu 48 stav 2 riječi: „stav 3“ zamjenjuju se riječima: „stav 2“.

Član 15

U članu 49 stav 1 tačka 3 riječ „rizik“ zamjenjuje se riječima: „rizike, uključujući i one koji su posljedica efekata ESG faktora,“.

Član 16

U članu 52 stav 1 tačka 2 poslije riječi „nadležnosti“ zarez se briše, a riječi: „uključujući i preispitivanje odluka“ zamjenjuju se riječima: „kako bi mogao da

efikasno ocijeni i, kada je to potrebno, preispita odluke upravnog odbora, i da na odgovarajući način nadzire i prati proces odlučivanja“.

Poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koja glase:

„(4) Centralna banka je dužna da kontinuirano procjenjuje da li članovi upravnog odbora kreditne institucije ispunjavaju uslove iz stava 1 ovog člana, naročito ako postoje opravdani razlozi za sumnju, u skladu sa propisima o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, da se u kreditnoj instituciji sprovodi ili pokušava sprovesti pranje novca ili finansiranje terorizma ili da se može povećati rizik od sprovođenja pranja novca ili finansiranja terorizma.

(5) Za potrebe sprovođenja procjene iz stava 4 ovog člana, Centralna banka može da od:

- 1) kreditne institucije zahtijevati dostavljanje dodatnih informacija ili dokumentacije, uključujući i sprovođenje intervjua ili saslušanja;
- 2) organa nadležnog za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, u skladu sa zakonom kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, zatraži da u okviru svojih provjera i na osnovu procjene rizika, ukoliko smatra za potrebnim, pregleda relevantne informacije o članovima upravnog odbora kreditne institucije, i zatraži pristup centralnoj bazi podataka tog organa.“.

Član 17

U članu 55 stav 4 tačka 3 mijenja se i glasi:

„3) usvaja i redovno, a najmanje jednom u dvije godine, preispituje strateške ciljeve, strategije i politike upravljanja rizicima, uključujući i upravljanje rizicima koji proizilaze iz makroekonomskog okruženja u kojem kreditna institucija posluje, uzimajući u obzir stanje poslovnog ciklusa kreditne institucije, rizike koji proizilaze iz aktuelnih kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih efekata ESG faktora, kao i posebne planove i mjerljive ciljeve radi praćenja i otklanjanja rizika koncentracije koji proizilazi iz izloženosti prema centralnim drugim ugovornim stranama koje nude usluge od sistemskog značaja za Crnu Goru;“.

U stavu 6 riječi: „kontrolnih funkcija“ zamjenjuju se riječima: „funkcija internih kontrola“.

Poslije stava 6 dodaje se novi stav koji glasi:

„(7) Upravni odbor kreditne institucije je dužan da razvije i prati sprovođenje posebnih planova koji sadrže mjerljive ciljeve i postupke za praćenje i upravljanje kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim finansijskim rizicima koji proizilaze iz ESG faktora, naročito u procesu usklađivanja regulatornih ciljeva, odnosno propisa u vezi sa ESG faktorima, a posebno cilja postizanja klimatske neutralnosti, kao i, kada je to primjenjivo, za kreditne institucije sa međunarodnim aktivnostima, regulatorne ciljeve, odnosno propise trećih zemalja.“.

Član 18

U članu 59 stav 2 poslije riječi „odbora“ dodaju se zarez i riječi: „uključujući i lica odgovorna za rad pojedine funkcije interne kontrole i glavnog finansijskog direktora, ako nijesu članovi organa upravljanja u kreditnoj instituciji“.

U stavu 3 poslije riječi: „u kreditnoj instituciji“ dodaju se riječi: „i obezbijedi da su informacije o primjerenosti tih lica ažurirane“.

Poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koja glase:

„(4) Kreditna institucija je dužna da obezbijedi da nosioci ključnih funkcija, prilikom izbora i za vrijeme vršenja funkcije, ispunjavaju uslove primjerenosti iz stava

3 ovog člana, i da sprovodi redovnu procjenu primjerenosti na način utvrđen propisom iz stava 7 ovog člana.

(5) Kreditna institucija dužna je da preduzme sve neophodne mjere radi obezbjeđivanja urednog izvršavanja dužnosti nosilaca ključnih funkcija, uključujući i njihovu zamjenu u slučaju kada prestanu da ispunjavaju propisane uslove primjerenosti.“.

Stav 4 mijenja se i glasi:

„(6) Ako kreditna institucija, na osnovu procjena iz stava 4 ovog člana, utvrdi da nosilac ključne funkcije ne ispunjava uslove primjerenosti, dužna je da:

- 1) obezbijedi da to lice ne bude imenovano na funkciju nosioca ključne funkcije, ako je procjena izvršena prije imenovanja na tu funkciju,
- 2) pravovremeno razriješi to lice sa funkcije, ili
- 3) pravovremeno preduzme dodatne mjere kojima se obezbjeđuje ispunjenost uslova primjerenosti nosilaca ključnih funkcija.“.

Dosadašnji st. 4 i 5 postaju st. 6 i 7.

Član 19

U članu 60 stav 1 poslije riječi: „sa sjedištem u Crnoj Gori“ dodaju se riječi: „iz člana 73a st. 1 i 2 ovog zakona“, a riječi: „odredbe čl. 43, 45, 52 i 58“ zamjenjuju se riječima: „odredbe čl. 42, 43, 45, 52, 58 i 59“.

Poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„(5) Odredbe st. 1 do 4 ovog člana, primjenjuju se i na finansijski holding i mješoviti finansijski holding sa sjedištem u Crnoj Gori koji nijesu subjekti iz člana 73a st. 1 i 2 ovog zakona.“.

Član 20

Poslije člana 60 dodaje se novi član koji glasi:

„Procjena primjerenosti lica odgovornih za rad funkcija internih kontrola i glavnog finansijskog direktora u subjektu

Član 60a

(1) Centralna banka je dužna da procjenjuje da li lica odgovorna za rad funkcija internih kontrola i glavni finansijski direktor, prilikom izbora i za vrijeme vršenja te funkcije ispunjavaju uslove primjerenosti iz ovog zakona, ako se ta lica imenuju na određenu funkciju u nekom od sljedećih subjekata, a na osnovu procjene koju su ti subjekti dužni da dostave:

- 1) matičnoj kreditnoj instituciji iz EU sa sjedištem u Crnoj Gori koja je velika kreditna institucija;
- 2) matičnoj kreditnoj instituciji u državi članici koja je velika institucija;
- 3) samostalnoj kreditnoj instituciji u EU sa sjedištem u Crnoj Gori koja je velika kreditna institucija;
- 4) velikom zavisnom društvu;
- 5) matičnom finansijskom holdingu u Crnoj Gori, matičnom mješovitom finansijskom holdingu u Crnoj Gori, matičnom finansijskom holdingu iz EU sa sjedištem u Crnoj Gori, matičnom mješovitom finansijskom holdingu iz EU sa sjedištem u Crnoj Gori, koji unutar svoje grupe imaju veliku kreditnu instituciju, osim finansijskog holdinga i mješovitog finansijskog holdinga kojima je odobren izuzetak u skladu sa članom 73a stav 6 ovog zakona.

(2) Ako na osnovu procjene iz stava 1 ovog člana, utvrdi da lica odgovorna za rad funkcija internih kontrola i glavni finansijski direktor kreditne institucije ne ispunjavaju

uslove primjerenosti u skladu sa ovim zakonom, Centralna banka može da naloži subjektu iz stava 1 ovog člana:

- 1) da razriješi sa dužnosti to lice;
- 2) da preduzme dodatne mjere kako bi se obezbijedila ispunjenost uslova primjerenosti za ova lica.

(3) Subjekt iz stava 1 ovog člana, dužan je da bez odlaganja izvrši ponovnu procjenu ispunjenosti uslova primjerenosti za lica odgovorna za rad funkcija internih kontrola i glavnog finansijskog direktora čim dođe do promjene okolnosti koje mogu uticati na primjerenost tih lica i o tome obavijesti Centralnu banku.

(4) Kada utvrdi da su okolnosti u pogledu primjerenosti lica odgovornih za rad funkcija internih kontrola i glavnog finansijskog direktora subjekta iz stava 1 ovog člana promijenjene, i da bi te promjene mogle uticati na primjerenost tih lica, Centralna banka je dužna da izvrši ponovnu procjenu primjerenosti.

(5) Za potrebe vršenja procjena iz st. 1 i 4 ovog člana, Centralna banka može u skladu sa zakonom kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma da zatraži od organa nadležnog za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma da, u okviru svojih provjera i na osnovu procjene rizika pregleda relevantne informacije o licima odgovornim za rad funkcija internih kontrola i glavnog finansijskog direktora kreditne institucije i zatraži pristup centralnoj bazi podataka tog organa.“.

Član 21

U članu 66a stav 1 tačka 2 mijenja se i glasi:

„2) je prosjek ukupne mjesečne aktive izračunat za period od 12 uzastopnih mjeseci tog društva manji od 30 milijardi eura, a društvo je dio grupe u kojoj ukupna vrijednost aktive na konsolidovanoj osnovi svih društava u toj grupi sa sjedištem u Crnoj Gori, uključujući i njihove filijale i zavisna društva sa sjedištem u trećoj zemlji, koja pojedinačno imaju ukupnu aktivu manju od 30 milijardi eura i obavljaju djelatnosti pružanja usluga trgovanja za svoj račun ili usluga sprovođenja ponude, odnosno prodaje finansijskih instrumenata sa obavezom otkupa, iznosi najmanje 30 milijardi eura, pri čemu se oba iznosa izračunavaju kao prosjek za period od 12 uzastopnih mjeseci.“.

Poslije stava 2 dodaje se šest novih stavova koji glase:

„(3) Centralna banka može na zahtjev privrednog društva iz stava 1 ovog člana i obavještenja organa nadležnog za tržište kapitala, ako je primjenjivo, izuzeti to društvo od obaveze dobijanja dozvole za rad kao kreditna institucija, uzimajući u obzir, najmanje sljedeće:

- 1) ako je društvo dio grupe, organizacionu strukturu grupe, praksu knjiženja koja preovlađuje u grupi i raspodjelu aktive u grupi;
- 2) prirodu, obim i složenost aktivnosti koje to društvo obavlja u Crnoj Gori;
- 3) značaj i sistemski rizik koje aktivnosti tog društva predstavljaju za Crnu Goru.

(4) Prilikom razmatranja zahtjeva društva iz stava 3 ovog člana, Centralna banka je dužna da o tome obavijesti Evropskog bankarskog regulatora, koji u roku od mjesec dana od prijema tog obavještenja izdaje mišljenje.

(5) Centralna banka je dužna da pri donošenju odluke iz stava 3 ovog člana, uzme u obzir mišljenje iz stava 4 ovog člana, kao i da obrazloži svako odstupanje od tog mišljenja i o konačnoj odluci obavijesti Evropskog bankarskog regulatora.

(6) O izuzimanju od obaveze dobijanja dozvole za rad kao kreditna institucija, Centralna banka obavještava podnosioca zahtjeva iz stava 3 ovog člana.

(7) Centralna banka preispituje odluku kojom odobrava izuzeće iz stava 3 ovog člana, svake treće godine.

(8) Centralna banka može bliže propisati elemente koji se uzimaju u obzir prilikom odlučivanja o zahtjevu za izuzeće iz stava 3 ovog člana.“.

Član 22

U članu 73 stav 1 na kraju tačke 7 riječ „ili“ briše se.

Na kraju tačke 8 tačka se zamjenjuje tačka-zarezom i dodaju riječ „ili“ i nova tačka koja glasi:

„9) u ostvarivanju funkcije organa za sanaciju kreditnih institucija, utvrdi da su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

- kreditna institucija propada ili će vjerovatno propasti;
- mjere podrške finansijskih institucija i drugih privrednih subjekata, supervizorske mjere uključujući i mjere rane intervencije ili smanjenje vrijednosti ili konverzija relevantnih instrumenata kapitala i kvalifikovanih obaveza, ne bi u razumnom vremenskom periodu otklonile razloge zbog kojih kreditna institucija ne može da nastavi poslovanje;
- sanacija kreditne institucije nije u javnom interesu.“.

Član 23

U članu 73a na kraju stava 2 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „ili koji je određen da bude odgovoran za usklađenost grupe sa prudencijalnim zahtjevima na konsolidovanoj osnovi u skladu sa stavom 6 tačka 3 ovog člana.“.

U stavu 3 tačka 2 riječ „uslova“ zamjenjuju se riječima: „kriterijuma i uslova primjerenosti članova organa upravljanja“.

U stavu 4 riječi: „zahtjev iz stava 3 ovog člana podnosi“ zamjenjuje se riječima: „zahtjevi iz st. 3 i 6 ovog člana podnose“, poslije riječi „ovog zakona,“ dodaju se riječi: „zahtjevom iz člana 39a ovog zakona ili zahtjevom za izdavanje dozvole za rad iz člana 66 ovog zakona“.

Stav 5 mijenja se i glasi:

„(5) U slučaju iz stava 4 ovog člana, Centralna banka može produžiti rok iz člana 27 stav 8 ili člana 39b stav 1 ovog zakona do okončanja postupka izdavanja odobrenja iz st. 1 i 2 ovog člana.“ .

U stavu 6 tačka 3 mijenja se i glasi:

„3) su zavisna kreditna institucija ili zavisni finansijski holding ili mješoviti finansijski holding, koji su dobili odobrenje u skladu sa ovim članom, određeni su da budu odgovorni za usklađenost grupe sa prudencijalnim zahtjevima na konsolidovanoj osnovi i na raspolaganju su im sva potrebna sredstva i zakonska ovlašćenja za djelotvorno ispunjavanje tih obaveza;“.

Poslije stava 7 dodaje se novi stav koji glasi:

„(8) Izuzetno od stava 7 ovog člana, Centralna banka može, na pojedinačnoj osnovi, dozvoliti isključenje finansijskog holdinga ili mješovitog finansijskog holdinga iz obima supervizije na konsolidovanoj osnovi, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) isključenje ne utiče na efikasnost supervizije nad zavisnom kreditnom institucijom ili grupom;
- 2) finansijski holding ili mješoviti finansijski holding nema izloženosti vlasničkog kapitala osim izloženosti u zavisnoj kreditnoj instituciji ili u posrednom matičnom finansijskom holdingu ili mješovitom finansijskom holdingu koji kontroliše zavisnu kreditnu instituciju; i

- 3) finansijski holding ili mješoviti finansijski holding ne koristi finansijski leveridž u velikoj mjeri i nema izloženosti koje nisu povezane sa njenim vlasništvom u zavisnoj kreditnoj instituciji ili u posrednom matičnom finansijskom holdingu ili mješovitom finansijskom holdingu koji kontroliše zavisnu kreditnu instituciju.“. Dosadašnji st. 8, 9 i 10 postaju st. 9, 10 i 11.

Član 24

U članu 73b stav 1 u uvodnoj rečenici riječi: „stav 3“ zamjenjuju se riječima: „stav 1“.

U tački 3 poslije riječi „uslovi“ dodaju se riječi: „i kriterijumi“.

U stavu 2 riječi: „stav 4“ zamjenjuju se riječima: „stav 6“.

Poslije stava 2 dodaju se tri nova stava koja glase:

„(3) Centralna banka je dužna da redovno, a najmanje jednom godišnje, provjerava matično društvo kreditne institucije kako bi potvrdila da li su ta kreditna institucija, subjekat koji podnosi zahtjev za odobrenje za rad u skladu sa članom 66 ovog zakona ili subjekat koji je određen da bude odgovoran za usklađenost grupe sa prudencijalnim zahtjevima na konsolidovanoj osnovi iz člana 73a stav 6 tačka 3 ovog zakona, ispravno identifikovali svako društvo koje ispunjava kriterijume prema kojim bi se ono smatralo matičnim finansijskim holdingom u državi članici, matičnim mješovitim finansijskim holdingom u državi članici, matičnim finansijskim holdingom iz EU ili matičnim mješovitim finansijskim holdingom iz EU.

(4) Ako se matično društvo iz stava 3 ovog člana nalazi u državi članici koja nije država članica u kojoj kreditna institucija, subjekat koji podnosi zahtjev za odobrenje za rad u skladu sa članom 66 ovog zakona ili subjekat koji je određen da bude odgovoran za usklađenost grupe sa prudencijalnim zahtjevima na konsolidovanoj osnovi iz člana 73a stav 6 tačka 3 ovog zakona imaju sjedište, Centralna banka sarađuje sa nadležnim organom iz te države članice u cilju sprovođenja provjere iz stava 3 ovog člana.

(5) Centralna banka svake godine na svojoj internet stranici objavljuje ažurirani spisak finansijskih holdinga i mješovitih finansijskih holdinga kojima je izdato odobrenje za rad iz člana 73a st. 1 i 2 ovog zakona, odnosno kojima je odobrena primjena izuzeća iz člana 73a stav 6 ovog zakona, pri čemu se navodi i subjekat koji je određen da bude odgovoran za usklađenost grupe sa prudencijalnim zahtjevima na konsolidovanoj osnovi.“.

Član 25

U članu 73d st. 1, 2 i 3 mijenjaju se i glase:

„(1) Kada je Centralna banka nadležni organ za superviziju na konsolidovanoj osnovi, sarađuje i konsultuje se sa nadležnim organom iz druge države članice u kojoj finansijski holding ili mješoviti finansijski holding ima sjedište, radi donošenja odluke o zahtjevu za izdavanje odobrenja za rad iz člana 73a stav 3 ovog zakona, odnosno odobrenja za izuzeće iz člana 73a stav 6 ovog zakona, kao i isključenja finansijskog holdinga ili mješovitog finansijskog holdinga iz obima supervizije na konsolidovanoj osnovi u skladu sa članom 73a stav 8 ovog zakona i nalažanja supevizorskih mjera iz člana 73c stav 6 ovog zakona.

(2) Centralna banka, kao nadležni organ za superviziju na konsolidovanoj osnovi, dužna je da pripremi procjenu o ispunjenosti uslova za donošenje odluka iz stava 1 ovog člana, koju dostavlja nadležnom tijelu iz druge države članice u kojoj finansijski holding ili mješoviti finansijski holding ima sjedište.

(3) Centralna banka preduzima mjere iz svoje nadležnosti radi donošenja zajedničke odluke iz stava 1 ovog člana u roku od dva mjeseca od dana kada je nadležno tijelo države članice u kojoj finansijski holding ili mješoviti finansijski holding ima sjedište primilo procjenu Centralne banke iz stava 2 ovog člana, a zajednička odluka se sprovodi ili se primjenjuje neposredno i u toj državi članici, ako je to dozvoljeno propisima te države članice.“.

Poslije stava 9 dodaje se novi stav koji glasi:

„(10) Ako se zajedničkom odlukom zahtjev za izdavanje odobrenja za rad iz člana 73a stav 3 ovog zakona, odnosno odobrenja za izuzeće iz člana 73a stav 6 ovog zakona odbije, Centralna banka kao nadležni organ za superviziju na konsolidovanoj osnovi dužna je da obavijesti podnosioca zahtjeva o toj odluci i razlozima za odbijanje, u roku od četiri mjeseca od prijema urednog zahtjeva.“.

Član 26

U članu 73e st. 1 i 2 mijenjaju se i glase:

„(1) Kada finansijski holding ili mješoviti finansijski holding ima sjedište u Crnoj Gori, a Centralna banka nije nadležni organ za superviziju na konsolidovanoj osnovi, Centralna banka sarađuje i konsultuje se sa organom nadležnim za superviziju na konsolidovanoj osnovi u cilju donošenja zajedničke odluke o zahtjevu za izdavanje odobrenja za rad iz člana 73a stav 3 ovog zakona, odnosno odobrenja za izuzeća iz člana 73a stav 6 ovog zakona, kao i isključenja finansijskog holdinga ili mješovitog finansijskog holdinga iz obima supervizije na konsolidovanoj osnovi u skladu sa članom 73a stav 8 ovog zakona i izricanju supevizorskih mjera iz člana 73c stav 6 ovog zakona.

(2) Centralna banka preduzima mjere iz svoje nadležnosti radi donošenja zajedničke odluke iz stava 1 ovog člana u roku od dva mjeseca od dana kada je nadležni organ za superviziju na konsolidovanoj osnovi dostavio procjenu o ispunjenosti uslova za donošenje odluka iz stava 1 ovog člana Centralnoj banci, a zajednička odluka se sprovodi i u Crnoj Gori.“.

Član 27

U članu 89 poslije stava 6 dodaju se pet novih stavova koji glase:

„(7) Odredba stava 1 ovog člana ne primjenjuje se na kreditnu instituciju iz treće zemlje koja pruža usluge ili obavlja djelatnosti u Crnoj Gori za klijenta ili drugu ugovornu stranu koja ima sjedište ili se nalazi u EU, pod uslovom da je taj klijent, odnosno druga ugovorna strana:

1) mali investitor, kvalifikovana druga ugovorna strana ili profesionalni investitor u smislu zakona kojim se reguliše tržište kapitala, koji ima sjedište ili se nalazi u EU, ako taj klijent ili druga ugovorna strana isključivo na sopstvenu inicijativu pristupi kreditnoj instituciji iz treće zemlje u cilju pružanja usluge ili djelatnosti iz člana 5 stav 1 tačka 1 ovog zakona;

2) kreditna institucija; ili

3) društvo koje je član iste grupe kao i kreditna institucija iz treće zemlje.

(8) U smislu stava 7 tačka 1 ovog člana, smatra se da pružanje usluga nije isključivo na sopstvenu inicijativu klijenta ili druge ugovorne strane ili potencijalnog klijenta ili druge ugovorne strane, ako kreditna institucija iz treće zemlje iz stava 1 ovog člana traži klijenta ili drugu ugovornu stranu, ili potencijalnog klijenta ili drugu ugovornu stranu, posredstvom subjekta koji djeluje u svoje ime ili je usko povezano sa tom kreditnom institucijom iz treće zemlje ili preko bilo kog drugog lica koje djeluje u ime te kreditne institucije iz stava 1 ovog člana.

(9) Kreditna institucija i filijala sa sjedištem u Crnoj Gori dužne su da dostave Centralnoj banci informacije o uslugama koje pružaju isključivo na inicijativu klijenta ili druge ugovorne strane koji ima sjedište ili se nalazi Crnoj Gori, ako takve usluge pružaju društva sa sjedištem u trećoj zemlji koja su članovi iste grupe.

(10) Kreditna institucija iz treće zemlje kojoj je upućena inicijativa klijenta ili druge ugovorne strane iz stava 7 ovog člana ne može da nudi tom klijentu ili drugoj ugovornoj strani druge kategorije proizvoda, djelatnosti ili usluga koje taj klijent ili druga ugovorna strana nijesu zatražili, osim preko filijale koja ima sjedište u Crnoj Gori.

(11) Kreditna institucija iz treće zemlje nije dužna da podnese zahtjev za izdavanje odobrenja za rad filijale iz stava 1 ovog člana, za pružanje usluge, djelatnosti ili proizvoda koji su potrebni ili usko povezani sa pružanjem usluge, proizvoda ili djelatnosti koje je klijent ili druga ugovorna strana izvorno zatražio, kao i u slučaju kada se te usko povezane usluge, djelatnosti ili proizvodi pružaju naknadno uz one koji su prvobitno zatraženi.“.

Član 28

U nazivu člana 93 poslije riječi „Prestanak“ dodaje se riječ „rada“.

U stavu 6 riječi: „Centralnog registra privrednih subjekata“ zamjenjuju se riječima: „Centralnog registra privrednih i drugih subjekata“.

Član 29

U članu 94 stav 1 tačka 2 riječ „poslovanju“ zamjenjuje se riječima: „sistemu upravljanja“.

Poslije tačke 4 dodaje se nova tačka koja glasi:

„4a) upravljanju rizicima i zahtjevima za likvidnost;“.

U tački 14 riječ „prudencijalnim“ zamjenjuje se riječima: „drugim prudencijalnim“.

Član 30

Poslije člana 95 dodaje se novi član koji glasi:

„Primjena odredbi ovog zakona na filijalu društva iz treće zemlje

Član 95a

(1) Odredbe čl. 89 do 95 ovog zakona shodno se primjenjuju i na filijalu društva iz treće zemlje koje obavlja finansijske usluge iz člana 5 stav 1 tačka 1 ovog zakona, pod uslovom da za te usluge ima odobrenje nadležnog organa iz treće zemlje

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, odredbe čl. 89 do 95 ovog zakona ne primjenjuju se na društvo iz treće zemlje koje pruža investicione usluge i sa njima povezane pomoćne usluge utvrđene zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.“

Član 31

Poslije člana 102 dodaje se novi član koji glasi:

„Primjena odredbi na finansijske holdinge i mješovite finansijske holdinge

Član 102a

Odredbe čl. 97 do 102 ovog zakona primjenjuju se na finansijski holding i mješoviti finansijski holding koji ima odobrenje iz člana 73a ovog zakona.“.

Član 32

U članu 104 stav 1 mijenja se i glasi:

„(1) Kreditna institucija je dužna da uspostavi i sprovodi efikasan i pouzdan sistem upravljanja koji obuhvata:

- 1) jasnu organizacionu strukturu koja ima precizno definisana, transparentna i dosljedna ovlašćenja i odgovornosti;
- 2) efikasne procese za identifikovanje, procjenu, kontrolisanje, praćenje i izvještavanje o rizicima kojima je kreditna institucija izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju, uključujući rizike povezane sa životnom sredinom, društvom i upravljanjem (u daljem tekstu: ESG rizici) na kratki, srednji i dugi rok, kao i rizik koncentracije koji proizilazi iz izloženosti prema centralnim drugim ugovornim stranama, uzimajući u obzir uslove u vezi sa ugovorima o derivatima i otvaranjem aktivnog računa utvrđenim propisima kojim se uređuju vanberzanski (OTC) ugovori o derivatima, kao i zahtjevi za obavljanje aktivnosti centralnih ugovornih strana i trgovinskih repozitorija;
- 3) efikasne mehanizme internih kontrola, koji uključuju i pouzdane administrativne i računovodstvene procedure;
- 4) mrežne i informacione sisteme koji se uspostavljaju i kojima se upravlja u skladu sa propisom kojim se uređuje digitalna operativna otpornost za kreditne institucije;
- 5) rodno neutralne politike i prakse primanja koje su dosljedne i kojima se promoviše adekvatno i efikasno upravljanje rizicima, uključujući i apetit kreditne institucije u pogledu ESG rizika;
- 6) plan oporavka kreditne institucije.“

U stavu 2 riječ „vrjednovanje“ zamjenjuje se riječju „vrednovanje“.

Član 33

U članu 105 stav 2 poslije tačke 6 dodaje se nova tačka koja glasi:
„6a) ESG rizik;“.

Član 34

U članu 106 poslije stava 9 dodaje se novi stav koji glasi:

„(10) Kreditna institucija je dužna da, prije preuzimanja bilo koje izloženosti prema kriptoomovini, sprovede prethodnu procjenu te izloženosti, kao i procjenu adekvatnosti postojećih procesa i procedura za upravljanje rizikom druge ugovorne strane, i da o tim procjenama izvještava Centralnu banku.“.

Član 35

U članu 108 poslije stava 2 dodaju se dva nova stava koja glase:

„(3) Za kriptoomovinu koja nema identifikovanog izdavaoca, rizik koncentracije procjenjuje u odnosu na izloženost prema kriptoomovini sa sličnim karakteristikama.

(4) Centralna banka procjenjuje i prati razvoj prakse kreditne institucije u vezi sa upravljanjem rizikom koncentracije koji proizilazi iz izloženosti prema centralnim ugovornim stranama, što uključuje i planove izrađene u skladu sa članom 55 stav 4 tačka 3 ovog zakona, kao i napredak koji je kreditna institucija postigla u pogledu prilagođavanja svojih poslovnih modela zahtjevima u vezi sa ugovorima o derivatima i otvaranjem aktivnog računa utvrđenim propisima kojim se uređuju vanberzanski (OTC) ugovori o derivatima, kao i zahtjevima za obavljanje aktivnosti centralnih ugovornih strana i trgovinskih repozitorija.“.

Član 36

U članu 111 poslije stava 8 dodaje se novi stav koji glasi:

„(9) Kreditna institucija je dužna da, prije preuzimanja svake izloženosti prema kriptoomovini, sprovede prethodnu procjenu te izloženosti, uključujući procjenu adekvatnosti postojećih procesa i procedura za upravljanje tržišnim rizicima koji su povezani sa tim izloženostima, i da o tim procjenama bez odlaganja izvještava Centralnu banku.“.

Član 37

Poslije člana 111 dodaje se novi član koji glasi:

„ESG rizici

Član 111a

(1) Kreditna institucija je dužna da uspostavi i sprovodi adekvatne strategije, politike, procese i sisteme za utvrđivanje, mjerenje, odnosno procjenjivanje i praćenje ESG rizika na kratak, srednji i dugi rok, a koje moraju biti proporcionalne obimu, vrsti i složenosti ESG rizika poslovnog modela i obima djelatnosti kreditne institucije, uzimajući u obzir kratkoročni, srednjoročni i dugoročni rok od najmanje deset godina.

(2) Kreditna institucija je dužna da sprovodi testiranje otpornosti na dugoročne negativne efekte ESG faktora, u osnovnim i nepovoljnim scenarijima, počev od klimatskih faktora i u vremenskim intervalima koje odredi Centralna banka.

(3) Kreditna institucija je dužna da u testiranje otpornosti iz stava 2 ovog člana uključi niz ESG scenarija, koji su vjerodostojni i zasnovani na scenarijima koje su razvile međunarodne organizacije, a koji odražavaju potencijalne uticaje promjena u vezi sa životnom sredinom i društvom, kao i javnim politikama koje su sa tim promjenama povezane, na dugoročne uslove poslovanja.

(4) Centralna banka procjenjuje i prati razvoj praksi kreditnih institucija u pogledu ESG strategija i upravljanja ESG rizicima, uključujući planove koji sadrže mjerljive ciljeve i postupke za praćenje tih ciljeva i mjere za upravljanje ESG rizicima koji nastaju u kratkom, srednjem i dugom roku.

(5) Procjenom Centralne banke iz stava 4 ovog člana naročito se uzimaju u obzir proizvodi kreditne institucije koji su povezani sa održivim razvojem, politike finansiranja tranzicije, politike odobravanja kredita, kao i ESG ciljevi i ograničenja.

(6) Centralna banka procjenjuje dosljednost planova u okviru postupka supervizorskog pregleda i procjene kreditnih institucija, i može, kada procijeni da je to potrebno, da sarađuje sa nadležnim organima ili javnim tijelima koja su nadležna za superviziju u oblasti klimatskih promjena i zaštite životne sredine, u cilju pribavljanja podataka i mišljenja relevantnih za procjenu iz stava 4 ovog člana.“

Član 38

U članu 112 stav 1 poslije riječi „procesa“ zarez i riječi: „ljudi i sistema ili spoljnih događaja, uključujući pravni rizik.“ zamjenjuju se riječima: „ili propusta, ljudskih grešaka i grešaka sistema ili spoljnih događaja, uključujući, ali neograničavajući se na pravni rizik ili rizik informaciono-komunikacione tehnologije (u daljem tekstu: IKT), isključujući strateški i reputacioni rizik.“.

U stavu 2 riječi: „modela i rizike koji proizilaze iz eksternalizacije,“ zamjenjuju se riječima: „koji proizilazi iz eksternalizacije, kao i direktnih i indirektnih izloženosti kriptoomovini ili pružaocima usluga povezanih sa kriptoomovinom,“

Stav 4 mijenja se i glasi:

„(4) Kreditna institucija je dužna da izradi adekvatne politike i planove za postupanje u nepredviđenim okolnostima i politike i planove kontinuiteta poslovanja, uključujući IKT politike i planove kontinuiteta poslovanja i planove za odgovor i oporavak u IKT oblasti.“

Poslije stava 4 dodaju se tri nova stava koja glase:

„(5) IKT planovi iz stava 4 ovog člana moraju biti izrađeni, testirani i njima se mora upravljati u skladu sa propisom kojim se uređuje digitalna operativna otpornost za kreditne institucije, kako bi kreditna institucija mogla da nastavi sa poslovanjem u slučaju ozbiljnog poremećaja u poslovanju i kako bi se ograničili gubici nastali kao posljedica takvog poremećaja.

(6) Pravni rizik u smislu stava 1 ovog člana je rizik gubitka, uključujući rashode, novčane kazne, penale ili odštete, koje kreditna institucija može da pretrpi kao posledicu događaja koji kao rezultat imaju sudske postupke, uključujući:

- 1) supervizorske mjere i privatna poravnanja;
- 2) nepostupanja u skladu sa propisanim obavezama;
- 3) postupanje u cilju izbjegavanja propisane obaveze;
- 4) povrede dužnosti, nastale namjerom ili nepažnjom, uključujući neprimjereno pružanje finansijskih usluga ili davanje neodgovarajućih ili obmanjujućih informacija o finansijskim rizicima proizvoda koje nudi kreditna institucija;
- 5) nepoštovanje zahtjeva iz zakona ili ugovora uključujući međunarodne ugovore;
- 6) nepoštovanje zahtjeva utvrđenih internim pravilima i kodeksom ponašanja utvrđenih u skladu sa zakonom ili međunarodnim pravilima i praksama;
- 7) nepoštovanje pravila etike.

(7) Pravni rizik, u smislu stava 6 tačka 1 ovog člana, ne obuhvata isplate trećim licima ili zaposlenima i dospjela plaćanja za nematerijalne vrijednosti (eng. goodwill) koje proizilaze iz poslovnih prilika, pod uslovom da nije došlo do kršenja bilo kojeg pravila ili etičkog ponašanja i ako je kreditna institucija blagovremeno ispunila svoje obaveze, i ne obuhvata pravne troškove prema trećim stranama kada događaj koji je doveo do tih spoljnih troškova nije operativni rizik.“

Član 39

U članu 119 stav 2 tačka 3 riječi: „kontrolnih funkcija“ zamjenjuju se riječima: „funkcija internih kontrola“.

Član 40

Naziv člana 120 mijenja se i glasi: „Funkcije internih kontrola“.

U st. 1, 2 i 3 riječi: „kontrolne funkcije“ u različitom padežu zamjenjuju se riječima: „funkcije internih kontrola“ u odgovarajućem padežu.

Član 41

Naziv člana 121 mijenja se i glasi: „Organizaciona struktura funkcija internih kontrola“.

U stavu 1 riječi: „kontrolne funkcije“ zamjenjuju se riječima: „funkcije internih kontrola“, a poslije riječi: „nezavisna od“ dodaju se riječi: „operativnih funkcija, odnosno“.

U stavu 2 riječi: „kontrolna funkcija“ u različitom padežu zamjenjuju se riječima: „funkcija internih kontrola“ u odgovarajućem padežu.

Na kraju stava 3 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „i pod uslovom da ne postoji sukob interesa i da lice odgovorno za funkciju upravljanja rizicima i funkciju praćenja usklađenosti:

- 1) ispunjava kriterijume primjerenosti i zahtjeve u vezi sa znanjem, vještinama i iskustvima koji su potrebni za relevantne oblasti; i

2) ima dovoljno vremena da obavlja obje kontrolne funkcije u skladu sa propisima.“.

Stav 4 mijenja se i glasi:

„(4) Kreditna institucija je dužna da organizuje funkcije internih kontrola na način da pokrije sve materijalne rizike kojima je ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju, odnosno na način da obezbijedi da su ti rizici na adekvatan način utvrđeni, mjereni i da se o njima izvještava.“

Poslije stava 4 dodaju se dva nova stava koja glase:

„(5) Kreditna institucija je dužna da obezbijedi da funkcija upravljanja rizicima ima kontrolu nad efikasnom implementacijom strategije upravljanja rizicima, da funkcija interne revizije vrši nezavisan pregled efikasnosti te implementacije, odnosno da funkcija praćenja usklađenosti procjenjuje i ublažava rizik usklađenosti i da obezbijedi da strategija upravljanja rizicima kreditne institucije obuhvata i rizik usklađenosti koji treba da se uzme u obzir prilikom donošenja svih materijalno značajnih odluka u vezi sa upravljanjem rizicima.

(6) Kreditna institucija je dužna da obezbijedi da su funkcije internih kontrola nezavisne od članova upravnog odbora i višeg rukovodstva, i da imaju direktnu komunikaciju i da izvještavaju nadzorni odbor kreditne institucije, odnosno da budu u mogućnosti da ukažu na određene zabrinutosti o razvoju pojedinih rizika koji bi mogli uticati na kreditnu instituciju, ne dovodeći u pitanje odgovornost upravnog odbora.“.

U stavu 6 riječi: „kontrolne funkcije“ u različitom padežu zamjenjuju se riječima: „funkcije internih kontrola“ u odgovarajućem padežu.

Dosadašnji st. 5 i 6 postaju st. 7 i 8.

Član 42

U nazivu člana 122 i st. 1 i 2 riječi: „kontrolnih funkcija“ u različitom padežu zamjenjuju se riječima: „funkcije internih kontrola“ u odgovarajućem padežu.

U stavu 3 riječi: „kontrolne funkcije“ zamjenjuju se riječima: „funkcije internih kontrola“, a riječi: „lice odgovorno za rad kontrolne funkcije“ zamjenjuju se riječima: „rukovodioca pojedine funkcije internih kontrola“.

U stavu 4 riječi: „lice koje je odgovorno za rad pojedine kontrolne funkcije“ zamjenjuju se riječima: „rukovodioca pojedine funkcije internih kontrola“.

U stavu 5 riječi: „lica koja su odgovorna za rad svake kontrolne funkcije“ zamjenjuju se riječima: „rukovodilaca pojedinih funkcija internih kontrola“, a poslije riječi: „tih lica i o“ dodaje se riječ „detaljnim“.

Poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

„(6) Centralna banka može tražiti informacije o razlozima za smjenu iz stava 5 ovog člana i direktno od lica koje je smijenjeno.“.

U stavu 6 riječi: „Lice odgovorno za rad pojedine kontrolne funkcije je dužno“ zamjenjuju se riječima: „Rukovodilac pojedine funkcije internih kontrola je dužan“.

Dosadašnji stav 6 postaje stav 7.

Član 43

U članu 123 stav 1 riječi: „Lice odgovorno za rad pojedine kontrolne funkcije“ zamjenjuju se riječima: „Rukovodilac pojedine funkcije internih kontrola“.

Član 44

U članu 124 stav 2 tačka 2 riječi: „kontrolnih funkcija“ zamjenjuju se riječima: „funkcija internih kontrola“.

U stavu 6 riječi: „stav 3“ zamjenjuju se riječima: „stav 2“.

Član 45

U članu 125 stav 2 tačka 16 riječ „infrastrukturu“ zamjenjuje se riječju „mrežne“, a riječi: „finansijskog sektora“ zamjenjuju se riječima: „za kreditne institucije“.

Član 46

U članu 135 stav 1 na kraju tačke 6 tačka se zamjenjuje tačka-zarezom i dodaje nova tačka koja glasi:

„7) sprovodi druge aktivnosti u vezi sa instrumentima regulatornog kapitala za koje se propisom iz člana 134 stav 9 ovog zakona zahtijeva prethodno odobrenje Centralne banke.“

U stavu 2 tačka 3 mijenja se i glasi:

„3) alternativni pristup internih modela za obračun zahtjeva za regulatorni kapital za tržišne rizike;“.

Tačka 4 briše se.

U tački 5 riječ „vrijednosti“ zamjenjuje se riječju „iznosa“.

Tačka 6 briše se.

Dosadašnje tač. 5 i 7 postaju tač. 4 i 5.

Član 47

U članu 136 stav 2 poslije riječi „poslovanju“ dodaju se zarez i riječi: „pri čemu naročito uzima u obzir kratkoročne, srednjoročne i dugoročne vremenske okvire u pogledu pokrića ESG rizika“.

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„(3) Internom likvidnošću, u smislu ovog zakona, smatra se iznos finansijskih resursa kreditne institucije koji, prema internoj procjeni, služi za pokriće rizika i očekivanih odliva koji proizilaze iz tih rizika kojima je kreditna institucija izložena u svom poslovanju, kao i za održavanje kontinuiteta poslovanja kreditne institucije.“.

U stavu 4 poslije riječi: „izračunavanje internog kapitala“ dodaju se riječi: „i interne likvidnosti“.

Dosadašnji st. 3 i 4 postaju st. 4 i 5.

Član 48

U članu 137 stav 1 riječi: „zahtjeva za kapital“ zamjenjuju se riječima „zahtjeva za regulatorni kapital“.

U stavu 2 riječi: „specifičnih rizika i za razvijanje i korišćenje internih modela za izračunavanje kapitalnog zahtjeva za specifični rizik dužničkih instrumenata u knjizi trgovanja, zajedno sa internim modelima za izračunavanje zahtjeva za kapital za rizik nastanka statusa neispunjavanja obaveza i rizik migracije za izloženosti koje su značajne u apsolutnom iznosu i ako imaju velik broj značajnih pozicija u dužničkim instrumentima različitih emitenata“, zamjenjuju se riječima: „tržišnih rizika i za razvijanje i korišćenje internih modela za izračunavanje zahtjeva za regulatorni kapital za portfolija pozicija iz knjige trgovanja, zajedno sa internim modelima za izračunavanje zahtjeva za regulatorni kapital za rizik nastanka statusa neizmirenja obaveza, ako su izloženosti riziku neizmirenja obaveza značajne u apsolutnom iznosu i ako imaju velik broj značajnih pozicija u dužničkim ili vlasničkim instrumentima različitih emitenata“.

Član 49

U članu 150 stav 1 riječi: „sprečavanja ili“ zamjenjuju se riječima: „sprečavanja i“.

U stavu 2 poslije riječi: „dugoročnog karaktera,“ dodaju se riječi: „uključujući makropudencijalni ili sistemski rizik koji proizilazi iz klimatskih promjena,“.

U stavu 3 poslije riječi „zakona“ dodaju se riječi: „i rizika koji su u potpunosti pokriveni izračunom ukupnog iznosa izloženosti riziku (TREA) utvrđenog propisom iz člana 134 stav 9 ovog zakona“.

U stavu 4 tačka 2 alineja 1 riječi: „stanovništvu (retail)“ zamjenjuje se riječju „ritejlu“.

Stav 5 mijenja se i glasi:

„(5) Propisom Centralne banke bliže se uređuju način izračunavanja bafera za strukturni sistemski rizik iz stava 1 ovog člana i način primjene bafera za strukturni sistemski rizik iz člana 151 ovog zakona.“.

Poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

„(6) Ako se bafer za strukturni sistemski rizik primjenjuje na ukupni iznos izloženosti riziku kreditne institucije, i ako je kreditna institucija dužna da primjenjuje donju granicu rizikom ponderisane aktive utvrđenu u skladu sa propisom iz člana 134 stav 9 ovog zakona, Centralna banka preispituje opravdanost zahtjeva za bafer za strukturni sistemski rizik za tu kreditnu instituciju, najkasnije do datuma preispitivanja iz člana 151 stav 5 ovog zakona.“.

Član 50

U članu 153 stav 7 riječi: „Centralna banka“ brišu se, a riječi: „postupiće u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana pod uslovom da je prethodno obavijestila Evropsku komisiju i od nje dobila pozitivno mišljenje u skladu sa članom 153 ovog zakona“ zamjenjuju se riječima: „Centralna banka će u obavještenju iz st. 1 i 2 ovog člana tražiti mišljenje Evropske komisije i Evropskog odbora za sistemske rizike.“.

U stavu 8 poslije riječi: „Evropske komisije“ dodaju se riječi: „i Evropskog odbora za sistemske rizike“.

Poslije stava 11 dodaje se novi stav koji glasi:

„(12) Priznavanje stope bafera za strukturni sistemski rizik koju je utvrdila druga država članica u skladu sa članom 157 ovog zakona ne računa se u pragove iz st. 7 i 9 ovog člana.“.

Član 51

U članu 154 stav 1 mijenja se i glasi:

„(1) Ako se primjena jedne ili više stopa bafera za strukturni sistemski rizik odnosi na jednu ili više kreditnih institucija iz Crne Gore koja je zavisno društvo i čije matično društvo ima sjedište u državi članici, primjerenost tih bafera je predmet razmatranja Evropske komisije i Evropskog odbora za sistemske rizike, koju ova tijela konstatuju u svojim mišljenjima.“.

U stavu 2 riječi: „predloženim baferom, odnosno baferima“ zamjenjuju se riječima: „predloženom stopom bafera, odnosno predloženim stopama bafera“, a riječi: „negativnu preporuku“ zamjenjuju se riječima: „negativno mišljenje“.

Član 52

U članu 163 poslije stava 6 dodaje se novi stav koji glasi:

„(7) Ako je OSV kreditna institucija dužna da primjenjuje donju granicu rizikom ponderisane aktive u skladu sa propisom iz člana 134 stav 9 ovog zakona, Centralna

banka može da preispita opravdanost zahtjeva za bafer za OSV kreditnu instituciju, najkasnije do datuma preispitivanja iz stava 6 ovog člana.“.

Član 53

U članu 165 stav 3 riječi: „st. 5 do 9“ zamjenjuju se riječima: „st. 5 do 12“, a riječi: „te stope bafera samo ako je prethodno dobila odobrenje Evropske komisije“ zamjenjuju se riječima: „stope bafera iz člana 163 stav 2 ovog zakona uz prethodno odobrenje Evropske komisije, osim u slučaju kada Centralna banka prilikom utvrđivanja bafera za strukturni sistemski rizik, bafera za OSV kreditnu instituciju ili bafera za globalnu sistemski važnu kreditnu instituciju smanji ili ne promijeni ranije utvrđenu stopu bafera“.

Član 54

U članu 170 stav 3 tačka 3 poslije riječi: „kombinovani bafer“ dodaju se riječi: „ili ako je to primjenjivo, bafer za koeficijent finansijskog leveridža“.

U stavu 4 poslije riječi: „zahtjeva za kombinovani bafer“ dodaju se zarez i riječi: „ili zahtjeva za bafer za koeficijent finansijskog leveridža, ako je to primjenjivo,“.

Član 55

Poslije člana 171 dodaje se novo poglavlje i novi član koji glase:

„Va. MAKROPRUDENCIJALNE MJERE

Mjere i instrumenti za povećanje otpornosti i očuvanje stabilnosti finansijskog sistema u cjelini

Član 171a

Centralna banka kada ocijeni potrebnim zbog očuvanja stabilnosti finansijskog sistema u cjelini, jačanja otpornosti finansijskog sistema kao i izbjegavanja i smanjivanja sistemskih rizika, propisuje odgovarajuće mjere i instrumente koji uključuju:

- 1) najveći dozvoljeni odnos vrijednosti odobrenog iznosa kredita i instrumenta osiguranja;
- 2) najveći dozvoljeni odnos iznosa kredita i dohotka koji ostvaruje korisnik kredita;
- 3) najveći dozvoljeni odnos iznosa otplate anuiteta ili rate kredita i dohotka koji ostvaruje korisnik kredita;
- 4) najduže dozvoljeno dospijeće kredita;
- 5) zahtjeve vezane za metode obračuna otplate kredita; ili
- 6) druge mjere i zahtjeve radi očuvanja stabilnosti finansijskog sistema u cjelini, kao i izbjegavanja i smanjivanja sistemskih rizika.“

Član 56

U članu 172 st. 3 i 4 riječi: „stava 10“ zamjenjuju se riječima: „stava 12“.

Poslije stava 8 dodaju se dva nova stava koja glase:

„(9) Izuzetno od stava 2 ovog člana, kreditna institucija može iz obračuna izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica da isključi izloženosti iz knjige trgovanja, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) izloženost prema tom licu ili grupi povezanih lica iz knjige pozicija kojima se ne trguje ne prelazi limit iz st. 3 i 4 ovog člana;

- 2) izloženost iz knjige trgovanja prema tom licu ili grupi povezanih lica ne prelazi 500% osnovnog kapitala kreditne institucije, a ta izloženost traje deset dana ili manje;
- 3) zbir svih izloženosti u knjizi trgovanja koje traju duže od deset dana ne prelazi 600% osnovnog kapitala kreditne institucije; i
- 4) za izloženosti iz tač. 2 i 3 ovog stava, kreditna institucija ispunjava dodatni zahtjev za regulatorni kapital za prekoračenje velikih izloženosti koji se izračunava u skladu sa odredbama opšteg akta Centralne banke iz člana 134 stav 9 ovog zakona.

(10) Kreditna institucija je dužna da za sve izloženosti iz knjige trgovanja koje su u skladu sa stavom 9 ovog člana isključene iz obračuna velikih izloženosti bez odlaganja obavijesti Centralnu banku.“.

U stavu 9 riječi: „stava 10“ zamjenjuju se riječima: „stava 12“.

Dosadašnji st. 9 i 10 postaju st. 11 i 12.

Član 57

U članu 175 stav 4 tačka 3 briše se.

U tački 10 riječi: „al. 1 do 9 ove tačke“ zamjenjuju se riječima: „tač. 1 do 8 ovog stava“.

Dosadašnje tač. 4 do 10 postaju tač. 3 do 9.

Poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

„(6) Priznati kapital, u smislu ovog člana, predstavlja zbir osnovnog kapitala kreditne institucije, bez primjene odbitaka po osnovu izloženosti prema kvalifikovanom učešću van finansijskog sektora i dopunskog kapitala u iznosu od najviše jedne trećine osnovnog kapitala kreditne institucije.“.

Član 58

U članu 187 stav 7, članu 191 stav 2 i članu 193 stav 4 riječi: „stav 5“ zamjenjuju se riječima: „stav 4“.

Član 59

U članu 222 st. 3 i 4 mijenjaju se i glase:

„(3) Centralna banka može, od spoljnog revizora, odnosno društva za reviziju zahtijevati da sprovede dodatnu reviziju pojedinih oblasti poslovanja kreditne institucije u skladu sa članom 231 ovog zakona.

(4) Reviziju iz st. 1 i 3 ovog člana vrši isti spoljni revizor, odnosno društvo za reviziju, osim u slučaju iz člana 231 stav 4 tačka 2 ovog zakona.“

Član 60

U članu 225 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„(3) Spoljni revizor ne može da vrši reviziju finansijskih iskaza više od četiri kreditne institucije za finansijsku godinu koja je predmet revizije.“

Član 61

U članu 229 stav 1 riječi: „stav 3 tačka 1“ zamjenjuju se riječima: „stav 1“.

Član 62

U nazivu člana 231 riječi: „za potrebe“ zamjenjuju se riječima: „na zahtjev“.

U stavu 1 riječi: „za potrebe Centralne banke iz člana 222 stav 3 tačka 2“ zamjenjuju se riječima: „na zahtjev Centralne banke iz člana 222 stav 3“.

Tačka 3 mijenja se i glasi:
„3) adekvatnosti uspostavljanja i upravljanja mrežnim i informacionim sistemima, i“.

Član 63

U članu 237 stav 2 briše se.
Dosadašnji stav 3 postaje stav 2.

Član 64

U članu 238 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:
„(3) Matična kreditna institucija je dužna da jednom godišnje, u cjelosti ili upućivanjem na ekvivalentne informacije, javno objavi informacije iz stava 1 ovog člana na nivou grupe.“.

Član 65

U članu 244 stav 2 poslije tačke 4 dodaje se nova tačka koja glasi:
„4a) trećih lica koja pripadaju subjektima iz tač. 1 do 4 ovog stava;“.
Tačka 5 mijenja se i glasi:
„5) pružaoca usluge kojem je lice iz tač. 1 do 4 ovog stava povjerilo obavljanje poslova ili aktivnosti, uključujući treće strane – pružaoce IKT usluga koje te usluge pružaju u skladu sa propisom kojim se uređuje digitalna operativna otpornost za kreditne institucije.“.

Član 66

U članu 245 stav 1 u uvodnoj rečenici poslije riječi: „sa ovim zakonom“ dodaju se riječi: „i propisom kojim se uređuje adekvatnost kapitala kreditnih institucija,“.
Na kraju tačke 2 tačka se zamjenjuje tačka-zarezom i dodaje nova tačka koja glasi:

„3) rizike koji se identifikuju testiranjem digitalne operativne otpornosti u skladu sa propisom kojim se uređuje digitalna operativna otpornost za kreditne institucije.“.

U stavu 3 poslije riječi: „tačka 3 ovog zakona“ dodaju se zarez i riječi: „i provjerava da li su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

- 1) kreditna institucija nije GSV kreditna institucija, GSV kreditna institucija izvan EU ili GSV subjekt;
- 2) kreditna institucija nije OSV kreditna institucija;
- 3) kreditna institucija je dio grupe u kojoj su matična kreditna institucija i većina zavisnih kreditnih institucija povezane odnosom kontrole;
- 4) zavisne kreditne institucije iz tačke 3 ovog stava, sve ili većina, se u skladu sa propisima države članice smatraju uzajamnim društvima, zadrugama ili štednim institucijama, a ti propisi utvrđuju gornju granicu ili ograničenje maksimalnog nivoa raspodjele, i na pojedinačnoj ili potkonsolidovanoj osnovi njihova ukupna imovina manja je od 30 milijardi eura“.

U stavu 5 poslije riječi „stres“ dodaju se zarez i riječi: „pri čemu su kreditne institucije i treća lica koja su savjetnici kreditnih institucija prilikom sprovođenja tih testiranja dužni da se uzdrže od aktivnosti koje mogu narušiti ta testiranja, uključujući međusobno upoređivanje rezultata (eng. benchmarking), razmjenu informacija, zaključivanje sporazuma o zajedničkom postupanju ili optimizaciju rezultata njihovih testiranja, a Centralna banka ima sva ovlašćenja za prikupljanje informacija i sprovođenje supervizorskih aktivnosti u cilju otkrivanja tih aktivnosti.“.

Član 67

U članu 246 stav 1 na kraju tačke 9 tačka se zamjenjuje tačka-zarezom i dodaje nova tačka koja glasi:

„10) obim u kojem je kreditna institucija uspostavila odgovarajuće politike i operativne mjere u vezi sa mjerljivim ciljevima i rokovima koji su utvrđeni u planovima koje je dužna da pripremi u cilju upravljanja rizicima koji proizilaze iz ESG faktora u skladu sa članom 55 stav 7 ovog zakona“.

U stavu 5 na kraju tačke 3 tačka se zamjenjuje tačka-zarezom i dodaju dvije nove tačke koje glase:

„4) procjenu sistema upravljanja i procesa upravljanja rizicima u kreditnoj instituciji koji proizilaze iz ESG rizika, uključujući i izloženost kreditne institucije ovim rizicima, pri čemu je dužna da uzme u obzir poslovni model kreditne institucije i stepen usklađenosti njenih politika i operativnih mjera sa ciljevima i rokovima koji su definisani u planu koji je dužna da pripremi u cilju upravljanja ESG rizicima u skladu sa članom 55 stav 7 ovog zakona;

5) procjenu sistema upravljanja i procesa upravljanja rizicima koji proizilaze iz izloženosti kreditne institucije kriptoomovini i pružanjem usluga u vezi sa kriptoomovinom, pri čemu Centralna banka analizira politike i procedure kreditne institucije za identifikaciju i upravljanje ovim rizicima, kao i adekvatnost rezultata procjena koje je kreditna institucija dužna da sprovede u skladu sa članom 106 stav 10 i članom 111 stav 9 ovog zakona.“.

Član 68

U članu 247 stav 4 mijenja se i glasi:

„(4) Ako rezultati reatroaktivnog testiranja (eng. back-testing) ili testiranja raspodjele dobiti i gubitaka za organizacionu jedinicu nadležnu za trgovanje kreditne institucije koja koristi interni model za tržišni rizik ukazuju da model više nije dovoljno precizan, Centralna banka preispituje uslove pod kojim je odobreno korišćenje internog modela ili nalaže odgovarajuće supervizorske mjere za poboljšanje modela u što kraćem roku.“.

Član 69

Član 248 mijenja se i glasi:

„Supervizorska ocjena pristupa za izračunavanje zahtjeva za regulatorni kapital u odnosu na referentne vrijednosti

Član 248

(1) Kreditna institucija koja ima odobrenje za korišćenje internog pristupa za izračunavanje iznosa izloženosti ponderisanih rizikom ili zahtjeva za regulatorni kapital, dužna je da na zahtjev Centralne banke dostavi izvještaj o rezultatima izračuna za izloženosti ili pozicije koje su uključene u referentne portfolije.

(2) Kreditna institucija koja ima odobrenje za korišćenje alternativnog standardizovanog pristupa za tržišni rizik, a čiji bilansni i vanbilansni poslovi izloženi tržišnom riziku, u skladu sa uslovima utvrđenim propisom kojim se uređuje adekvatnost kapitala kreditne institucije, iznose najmanje 500 miliona eura, dužna je da na zahtjev Centralne banke dostavi izvještaj o rezultatima izračuna za izloženosti ili pozicije uključene u referentne portfolije.

(3) Kreditna institucija koja ima odobrenje za korišćenje internog pristupa za kreditni rizik, kao i kreditna institucija koja primjenjuje standardizovani pristup, dužna je da na zahtjev Centralne banke dostavi izvještaj o rezultatima izračuna pristupa koji

koristi za potrebe određivanja iznosa očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti ili pozicije obuhvaćene referentnim portfolijima.

(4) Kreditna institucija dostavlja izvještaje iz st. 1 do 3 ovog člana najmanje jednom godišnje, sa obrazloženjem metodologija koje je koristila prilikom izračunavanja, kao i svim kvantitativnim informacijama, u skladu sa zahtjevom Centralne banke i Evropskog bankarskog regulatora od značaja za objašnjenje uticaja tih izračuna na zahtjev za regulatorni kapital.

(5) Centralna banka, na osnovu informacija koje su joj kreditne institucije dostavile u skladu sa ovim članom, po potrebi, prati i analizira raspon iznosa izloženosti ponderisanih rizikom ili zahtjeva za regulatorni kapital, za izloženosti ili transakcije u referentnom portfoliju koji proizilaze iz pristupa koje primjenjuju te kreditne institucije.

(6) Centralna banka, najmanje jednom godišnje, provjerava kvalitet pristupa iz st. 1 do 3 ovog člana, naročito:

- 1) koji pokazuju značajne razlike u zahtjevima za regulatorni kapital za istu izloženost;
- 2) kod kojih postoji naročito visoka ili niska varijabilnost, i kod kojih postoji značajno i sistemsko potcjenjivanje zahtjeva za regulatorni kapital.

(7) Ako se rezultati izračuna pojedinih kreditnih institucija značajno razlikuju od rezultata većine uporedivih kreditnih institucija, ili ako pristupi pružaju veći broj različitih rezultata, Centralna banka je dužna da ispita razloge tih razlika.

(8) Kada utvrdi da interni modeli koje primjenjuje kreditna institucija potcjenjuju zahtjeve za regulatorni kapital, a to ne proizilazi iz razlika u odnosnim rizicima izloženosti ili pozicija, Centralna banka je dužna da preduzme korektivne mjere.

(9) Korektivne mjere iz stava 8 ovog člana moraju biti u skladu sa ciljevima pristupa iz ovog člana, i ne smiju da:

- 1) dovode do standardizacije internih pristupa ili korišćenja preferiranih metoda;
- 2) stvaraju pogrešne podsticaje, ili
- 3) prouzrokuju da sve kreditne institucije neosnovano preduzimaju iste aktivnosti.

(10) Centralna banka može propisom bliže urediti sadržaj, način i rokove za dostavljanje rezultata iz stava 1 ovog člana i utvrditi specifična portfolija za koje je potrebno izračunati zahtjeve za regulatorni kapital.“

Član 70

U članu 250 poslije stava 4 dodaje se sedam novih stavova koji glase:

„(5) Zaposleni iz st. 1 i 4 ovog člana koji su obavljali poslove neposredne ili posredne kontrole u periodu od prethodnih 12 mjeseci, kao i zaposleni Centralne banke koji su prethodnih 12 mjeseci učestvovali u predlaganju odluka u vezi sa neposrednom i posrednom kontrolom kreditne institucije, ne mogu u roku od 12 mjeseci od dana prestanka radnog odnosa u Centralnoj banci zasnovati radni odnos, niti na bilo koji drugi način ostvariti profesionalni angažman u kreditnoj instituciji, kao ni u licu povezanom sa kreditnom institucijom, njenom matičnom ili zavisnom društvu, niti u licu koje pruža konsultantske i druge usluge ovim subjektima, uključujući i lobiranje i zastupanje.

(6) Lice iz stava 5 ovog člana, ima pravo da, nakon prestanka radnog odnosa u Centralnoj banci, 12 mjeseci prima naknadu u visini zarade koju je primao u posljednjem mjesecu prije prestanka radnog odnosa u Centralnoj banci, osim u slučaju prestanka radnog odnosa krivicom zaposlenog.

(7) Naknada iz stava 6 ovog člana ostvaruje se na lični zahtjev lica iz stava 5 ovog člana, koji se podnosi najkasnije 30 dana od dana prestanka radnog odnosa u Centralnoj banci.

(8) Pravo iz stava 6 ovog člana prestaje prije utvrđenog roka, ako korisnik tog prava:

- 1) zasnuje radni odnos;
- 2) ostvari pravo na penziju;
- 3) to zatraži.

(9) Kreditna institucija dužna je da obavijesti Centralnu banku o zasnivanju radnog odnosa sa licem iz stava 5 ovog člana, ukoliko od dana raskida radnog odnosa u Centralnoj banci nije prošlo 12 mjeseci.

(10) Zaposleni iz stava 5 ovog člana ne može direktno trgovati, niti biti vlasnik akcija ili udjela kreditne institucije, kao ni lica povezanog sa kreditnom institucijom, njenog matičnog ili zavisnog društva, niti lica koje pruža konsultantske i druge usluge ovim subjektima, uključujući i lobiranje i zastupanje.

(11) Zaposleni koji po bilo kom osnovu stekne akcije ili udjele u subjektima iz stava 10 ovog člana, dužan je da o tome pisanim putem obavijesti Centralnu banku, kao i da te akcije ili udjele proda ili na drugi način otuđi u roku od 30 dana od dana saznanja o sticanju.“

Član 71

U poglavlju XI. u nazivu potpoglavlja 5. i nazivu člana 268 riječi: „kreditnih institucija“ brišu se.

Stav 1 mijenja se i glasi:

„Centralna banka vrši superviziju filijala kreditnih institucija iz treće zemlje iz člana 89 stav 1 ovog zakona i filijala društava iz trećih zemalja iz člana 94a ovog zakona, koje pružaju usluge u Crnoj Gori na način i u obimu u kojem vrši superviziju kreditnih institucija sa sjedištem u Crnoj Gori.“.

Član 72

U članu 272 poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koja glase:

„(4) Prilikom odlučivanja o vrsti supervizorske mjere iz stava 2 ovog člana, Centralna banka uzima u obzir:

- 1) težinu i trajanje kršenja, odnosno ponavljanje ili učestalost kršenja;
- 2) stepen odgovornosti kreditne institucije, odnosno fizičkog lica odgovornog za kršenje;
- 3) uticaj kršenja na prudencijalne zahtjeve kreditne institucije;
- 4) finansijsku sposobnost kreditne institucije, odnosno fizičkog lica odgovornog za kršenje;
- 5) iznos stečene dobiti ili izbjegnutog gubitka kreditne institucije, odnosno fizičkog lica odgovornog za kršenje, ako se taj iznos može utvrditi;
- 6) gubitke trećih lica nastale kršenjem, ako se mogu utvrditi;
- 7) saradnju kreditne institucije, odnosno fizičkog lica odgovornog za kršenje, sa Centralnom bankom i njihovo postupanje nakon kršenja, uključujući i priznanje da je počinjeno kršenje;
- 8) prethodna kršenja i izrečene mjere kreditnoj instituciji, odnosno fizičkom licu odgovornom za kršenje; i
- 9) posljedice kršenja na finansijsku stabilnost i potrošače, uključujući i moguće sistemske posljedice kršenja.

(5) Izuzetno od stava 4 ovog člana, prilikom utvrđivanja iznosa periodičnih kazni u skladu sa članom 276 stav 3 tačka 3 ovog zakona, Centralna banka uzima u obzir samo okolnosti iz stava 4 tač. 4 i 5 ovog člana.“

Član 73

U članu 276 stav 1 na kraju tačke 2 zarez i veznik „ili“ zamjenjuju se tačka-zarezom.

Na kraju tačke 3 tačka se zamjenjuje tačka-zarezom i dodaje riječ „ili“.

Poslije tačke 3 dodaje se nova tačka koja glasi:

„4) je sveobuhvatna supervizorska procjena pokazala da je, u cilju očuvanja stabilnosti finansijskog sistema, neophodno preduzeti mjeru iz člana 281 stav 1 tačka 1 ovog zakona.“

U stavu 2 u uvodnoj rečenici poslije riječi: „stava 1“ dodaju se riječi: „tač. 1 do 3“.

Stav 3 mijenja se i glasi:

„(3) Rješenjem iz stava 2 ovog člana može se utvrditi i:

- 1) iznos sredstava koji je odgovorno lice iz nadzornog odbora, upravnog odbora ili drugo odgovorno lice u kreditnoj instituciji, dužno da uplati Centralnoj banci, s tim što taj iznos može biti utvrđen u visini do 5 miliona eura;
- 2) iznos sredstava koji je kreditna institucija dužna da uplati Centralnoj banci u slučaju ako je kršenjem kreditna institucija ostvarila dobit, odnosno izbjegla gubitak, i to najviše do dvostrukog iznosa dobiti ostvarene kršenjem, odnosno gubitka izbjegnuto kršenjem, ukoliko je moguće utvrditi ostvarenu dobit ili izbjegnute gubitke; i/ili
- 3) ako je primjenljivo, iznos periodičnih kazni za kršenje propisa koja se ponavljaju i koja su u toku, utvrđen na način iz člana 276a ovog zakona.“

Poslije stava 3 dodaju se tri nova stava koja glase:

„(4) Rješenjem kojim se utvrđuje iznos sredstava ili iznos periodičnih kazni iz stava 3 ovog člana, utvrđuje se način i rok uplate tih sredstava koji ne može biti kraći od 30 dana ni duži od šest mjeseci od dana dostavljanja rješenja.

(5) Kada Centralna banka kreditnoj instituciji ili odgovornom licu izriče mjere iz stava 2 tačka 4 i stava 3 ovog člana, konačni iznos sredstava koje je potrebno uplatiti čini zbir tih pojedinačnih iznosa.

(6) Izuzetno od stava 2 tačka 4 ovog člana, ako na osnovu okolnosti iz člana 272 stav 4 ovog člana, utvrdi da je stepen kršenja manjeg značaja, Centralna banka nije u obavezi da rješenjem utvrdi iznos sredstava koji je kreditna institucija dužna da uplati.“

Dosadašnji st. 4 i 5 postaju st. 7 i 8.

Član 74

Poslije člana 276 dodaje se novi član koji glasi:

„Utvrđivanje iznosa periodičnih kazni

Član 276a

(1) Kada se rješenjem utvrđuje iznos periodičnih kazni za kršenje iz člana 276 stav 3 tačka 3 ovog zakona, Centralna banka određuje iznos tih kazni za svaki dan, odnosno nedjelju ili mjesec trajanja kršenja i utvrđuje datum od kojeg počinju da teku periodične kazne i rok u kom je kreditna institucija dužna da uskladi svoje poslovanje sa odredbama propisa koje krši, odnosno u kojem je odgovorno lice dužno da uspostavi usklađenost sa propisima koje krši, a koji ne može biti duži od šest mjeseci.

(2) Iznos periodične kazne po danu kršenja ne može biti veći od 5% prosječnog neto dnevnog prihoda kreditne institucije utvrđenog u skladu sa st. 3 do 8 ovog člana, ni veći od 50.000 eura odgovornom licu u kreditnoj instituciji.

(3) Prosječan neto dnevni prihod iz stava 2 ovog člana izračunava se tako što se ukupni neto prihod ostvaren u godini koja prethodi godini u kojoj je kršenje nastalo podijeli sa 365.

(4) Kreditna institucija je dužna da kao osnov za izračun prosječnog neto dnevnog prihoda iz stava 3 ovog člana koristi posljednje godišnje finansijske podatke koji se dostavljaju za potrebe supervizije, u kojima je rezultat obračuna veći od nule.

(5) Kreditna institucija je dužna da na zahtjev Centralne banke dostavi podatke potrebne za izračun prosječnog neto dnevnog prihoda iz stava 3 ovog člana.

(6) Ako kreditna institucija, odnosno odgovorno lice, postupi u skladu sa rješenjem Centralne banke kojim je utvrđen iznos periodičnih kazni i uskladi poslovanje, odnosno postupanje sa odredbama koje krši, Centralna banka posebnim rješenjem izriče ukupan iznos periodičnih kazni za dane, odnosno nedjelje ili mjesece koji su protekli od dana kad su periodične kazne počele da teku do dana kada je kreditna institucija, odnosno odgovorno lice uskladilo svoje poslovanje, odnosno postupanje sa odredbama koje krši, i određuje rok u kojem je potrebno platiti taj iznos.

(7) Kada kreditna institucija, odnosno odgovorno lice, ne postupi po rješenju Centralne banke kojim je utvrđen iznos periodičnih kazni i ne uskladi svoje poslovanje, odnosno postupanje sa odredbama koje krši, Centralna banka posebnim rješenjem utvrđuje da nije otklonjeno kršenje, utvrđuje ukupan iznos periodičnih kazni za period koji je utvrđen prvobitnim rješenjem, određuje rok za plaćanje i preduzima dalje neophodne mjere za otklanjanje kršenja.“

Član 75

U članu 278 poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

„(6) Pored mjera iz stava 5 ovog člana, u slučaju postupanja suprotno odredbama člana 23 st. 1 i 3, člana 38 stav 1, člana 39a stav 1, člana 39e, člana 39g, člana 62 stav 1, člana 66a stav 1, člana 73a stav 3, i čl. 98 do 102 ovog zakona, Centralna banka će dati javno saopštenje u kojem se navodi naziv kreditne institucije, odnosno fizičkog lica odgovornog za nepravilnosti i prirodu tih nepravilnosti.“.

Član 76

U članu 279 stav 1 tačka 2 poslije riječi: „internog kapitala“ dodaju se riječi: „i interne likvidnosti“.

Poslije tačke 26b dodaju se tri nove tačke koje glase:

„26c) smanji rizike koji proizilaze iz ESG faktora na kratak, srednji i dugi rok, uključujući i rizike koji proizilaze iz procesa prilagođavanja i tranzicionih trendova u okviru ciljeva postavljenih propisima Crne Gore, država članica, EU ili trećih zemalja, i to kroz prilagođavanje poslovne strategije, sistem upravljanja i upravljanje rizicima, pri čemu može zahtijevati i jačanje ciljeva, mjera i aktivnosti sadržanih u planovima koje je dužna da pripremi u skladu sa članom 55 stav 7 ovog zakona;

26d) sprovede testiranje otpornosti na stres ili analizu scenarija u cilju procjene rizika koji proizilaze iz izloženosti prema kriptoomovini i pružanja usluga povezanih sa kriptoomovinom;

26e) smanji izloženosti prema centralnoj drugoj ugovornoj strani ako Centralna banka smatra da postoji prekomjerni rizik koncentracije koji proizilazi iz izloženosti kreditne institucije prema toj centralnoj drugoj ugovornoj strani, ili da uskladi izloženosti na svim svojim računima za poravnanje u skladu sa odredbama

propisa kojim se uređuju zahtjevi za kliring i bilateralno upravljanje rizikom za vanberzanske (OTC) ugovore o derivatima, zahtjevi za izvještavanje za ugovore o derivatima i jedinstveni zahtjevi za obavljanje aktivnosti centralnih drugih ugovornih strana i trgovinskih repozitorijuma;“.

U stavu 2 poslije riječi: „kreditnoj instituciji“ dodaju se zarez i riječi: „odnosno licu odgovornom za takvo postupanje,“.

Stav 3 mijenja se i glasi:

„(3) Pored mjera iz stava 1 ovog člana, Centralna banka može posebnim rješenjem, privremeno a najduže šest mjeseci:

- 1) suspendovati pravo glasa licu koje ima kvalifikovano učešće u kreditnoj instituciji, ako postoji vjerovatnoća da će to lice koristiti svoj uticaj suprotno pravilima dobrog i razumnog upravljanja kreditnom institucijom, ili da neće postupati sa pažnjom dobrog privrednika;
- 2) suspendovati pravo glasa akcionaru koji je odgovoran za protivpravno postupanje;
- 3) članu organa upravljanja kreditne institucije ili drugom fizičkom licu iz kreditne institucije odgovornom za protivpravno postupanje izreći privremenu zabranu obavljanja funkcije, odnosno poslova u kreditnoj instituciji.“.

U stavu 4 poslije riječi: „stava 3“ dodaju se riječi: „tač. 1 i 2“.

Član 77

U članu 281 poslije stava 6 dodaje se novi stav koji glasi:

„(7) Kada je kreditna institucija dužna da primjenjuje donju granicu rizikom ponderisane aktive utvrđenu propisom iz člana 134 stav 9 ovog zakona, i za vrijeme trajanja te obaveze, Centralna banka ne može da naloži mjeru dodatnog zahtjeva za kapital u skladu sa ovim članom, ako bi se tom mjerom rizici koji su u potpunosti pokriveni primjenom te donje granice dvostruko uzimali u obzir.“

Član 78

U članu 281a stav 2 riječi: „st. 3 do 6“ zamjenjuju se riječima: „st. 3 do 5“.

Poslije stava 9 dodaju se dva nova stava koja glase:

„(10) Kada je kreditna institucija dužna da primjenjuje donju granicu rizikom ponderisane aktive iz člana 281 stav 7 ovog zakona, primjenjuju se sljedeća pravila:

- 1) iznos dodatnog kapitala koji Centralna banka zahtijeva od kreditne institucije za pokriće rizika, osim rizika prekomjernog finansijskog leveridža, ne može se povećati isključivo zbog toga što je kreditna institucija obavezna da primjenjuje donju granicu rizikom ponderisane aktive;
- 2) Centralna banka će, bez odlaganja, a najkasnije do završetka sljedećeg procesa supervizorskog pregleda i procjene, preispitati zahtjev za dodatni kapital koji je naložila kreditnoj instituciji, uzimajući u obzir da zahtjevi ne dovode do dvostrukog obračunavanja rizika koji su u potpunosti pokriveni primjenom donje granice rizikom ponderisane aktive;
- 3) nakon preispitivanja iz tačke 2 ovog stava, ograničenje iz tačke 1 ovog člana se ne primjenjuje.

(11) Centralna banka može bliže propisati način sprovođenja zahtjeva iz stava 10 ovog člana.“

Član 79

U članu 281b poslije stava 7 dodaje se novi stav koji glasi:

„(8) Kada je kreditna institucija dužna da primjenjuje donju granicu rizikom ponderisane aktive utvrđenu propisom iz člana 134 stav 9 ovog zakona, Centralna banka može da preispita opravdanost indikatora dodatnog internog kapitala utvrđenog u skladu sa stavom 2 ovog člana.“

Član 80

U članu 309 stav 1 tačka 2 poslije riječi: „internog kapitala“ dodaju se riječi: „i interne likvidnosti“.

Član 81

U članu 310 stav 1 tačka 2 poslije riječi: „internog kapitala“ dodaju se riječi: „i interne likvidnosti“.

Stav 4 briše se.

U st. 6 i 8 riječi: „stava 5“ zamjenjuju se riječima: „stava 4“.

U stavu 10 riječi: „stava 9“ zamjenjuju se riječima: „stava 8“.

Dosadašnji st. 5 do 10 postaju st. 4 do 9.

Član 82

U članu 327 stav 6 tačka 1 riječi: „stav 6“ zamjenjuju se riječima: „stav 5“.

Član 83

U nazivu člana 328 riječ „kontrolu“ zamjenjuje se riječju „superviziju“.

U stavu 4 riječ „nadlažnim“ zamjenjuje se riječju „nadležnim“.

Član 84

U članu 332 poslije stava 2 dodaju se tri nova stava koja glase:

„(3) Ako nije nadležna za superviziju na konsolidovanoj osnovi i nije određena kao koordinator u skladu sa zakonom kojim se uređuje dodatna supervizija finansijskih konglomerata, Centralna banka je dužna da sarađuje sa koordinatorom za matični mješoviti finansijski holding kako bi se obezbijedila primjena ovog zakona i propisa kojim se uređuje adekvatnost kapitala kreditnih institucija, na konsolidovanoj osnovi.

(4) Za potrebe saradnje iz stava 3 ovoga člana, Centralna banka je dužna da zaključi pisani sporazum o saradnji sa koordinatorom.

(5) Ako je Centralna banka nadležna za superviziju na konsolidovanoj osnovi, dužna je da sačini listu finansijskih holdinga i mješovitih finansijskih holdinga koji su predmet konsolidacije i dostavi je nadležnim organima drugih država članica, Evropskom bankarskom regulatoru i Evropskoj komisiji.“.

Član 85

U članu 335 poslije stava 3 dodaje novi stav koji glasi:

„(4) Centralna banka preuzima ulogu koordinatora finansijskog konglomerata u odnosu na manje značajan subjekat nadzora, u skladu sa kriterijumima iz zakona kojim se uređuje dodatna supervizija finansijskih konglomerata.“.

Član 86

Poslije člana 338 dodaje se novi član koji glasi:

„Primjena na grupu investicionih društava

Član 338a

Odredbe čl. 311 do 338 ovog zakona primjenjuju se na grupu investicionih društava, utvrđenu zakonom kojim se uređuje tržište kapitala, u kojoj je najmanje jedno investiciono društvo privredno društvo iz člana 2 stav 1 tačka 2 ovog zakona.“.

Član 87

U članu 344 stav 2 poslije riječi „odnose“ dodaju se zarez i riječi: „osim ako nije drugačije propisano zakonom kojim se propisuju krivična djela ili zakonom kojim se uređuje poreska administracija.“.

Član 88

U članu 346 stav 1 na kraju tačke 6 tačka se zamjenjuje tačka-zarezom i dodaje nova tačka koja glasi:

„7) poreskom organu u skladu sa zakonom.“.

Član 89

U članu 347 stav 1 poslije tačke 6b dodaje se nova tačka koja glasi:

„6c) poreskim organima iz države članice, pod uslovom da povjerljiva informacija potiče iz te države članice i samo uz izričitu saglasnost organa koji je informaciju dostavio;“.

Član 90

U članu 352 stav 2 tač. 1 i 2 mijenjaju se i glase:

„1) svakom odobrenju za rad filijale izdatom kreditnoj instituciji sa sjedištem u trećoj zemlji, odnosno društvu sa sjedištem u trećoj zemlji iz člana 95a stav 1 ovog zakona, i o svakoj naknadnoj izmjeni tih odobrenja za rad;

2) ukupnoj aktivni i obavezama filijale kreditne institucije sa odobrenjem za rad koja ima sjedište u trećoj zemlji, odnosno filijale društva sa odobrenjem za rad koje ima sjedište u trećoj zemlji iz člana 95a stav 1 ovog zakona, o kojima je filijala dužna da izvještava Centralnu banku periodično;“.

U stavu 6 riječi: „st. 5, 6 i 7“ zamjenjuju se riječima: „st. 4, 5 i 6“.

Član 91

U nazivu člana 354 poslije riječi: „podataka o“ dodaju se riječi: „izrečenim iznosima sredstava i periodičnim kaznama i“.

U stavu 1 poslije riječi: „podatke o“ dodaju se riječi: „izrečenim iznosima sredstava i periodičnim kaznama utvrđenih pravosnažnim rješenjem iz člana 276 ovog zakona i“.

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„(2) Podaci iz stava 1 ovog člana sadrže i informacije o vrsti i prirodi kršenja, naziv kreditne institucije i ime i prezime odgovornih lica u kreditnoj instituciji kojoj je utvrđen iznos sredstava i periodičnih kazni, odnosno izrečena prekršajna kazna.“

U stavu 2 u uvodnoj rečenici riječi: „stava 1 ovog člana, odluke o“ zamjenjuju se riječima: „st. 1 i 2 ovog člana, podatke o iznosima sredstava i periodičnih kazni, kao i o“.

Stav 3 mijenja se i glasi:

„(4) Izuzetno od stava 3 ovog člana, ako ocjeni da će se u razumnom periodu steći uslovi za objavljivanje podataka na način iz st. 1 i 2 ovog člana, Centralna banka može odložiti objavljivanje do sticanja tih uslova.“

U stavu 4 riječi: „st. 1 i 3“ zamjenjuju se riječima: „st. 1, 2 i 3“, a riječ „ostaju“ zamjenjuju se riječima: „moraju biti dostupni“.

U stavu 5 riječi: „st. 1 i 2“ zamjenjuju se riječima: „st. 1, 2 i 3“.
Dosadašnji st. 2 do 5 postaju st. 3 do 6.

Član 92

Poslije člana 355 dodaje se novi član koji glasi:

„Dostavljanje informacija Jedinствenoj evropskoj pristupnoj tački

Član 355a

(1) Centralna banka je imenovano tijelo za dostavljanje informacija Jedinствenoj evropskoj pristupnoj tački (u daljem tekstu: ESAP), uspostavljenoj u skladu sa Regulativom (EU) 2023/2859, i to:

- 1) podataka o izrečenim iznosima sredstava i periodičnih kazni i prekršajima kreditnih institucija i odgovornih lica u kreditnim institucijama, u skladu sa odredbama člana 354 ovog zakona;
- 2) mjerama izrečenim u fazi rane intervencije za grupu kreditnih institucija kada je Centralna banka nadležni organ za konsolidaciju, u skladu sa odredbama člana 302 ovog zakona;
- 3) informacije o pružanju finansijske podrške u skladu sa odredbama člana 193 ovog zakona.

(2) Centralna banka je dužna da osigura da podaci iz stava 1 tačka 1 ovog člana ispunjavaju sljedeće zahtjeve:

- 1) dostavljaju se u formatu iz kojeg se mogu izdvojiti podaci na način utvrđen članom 2 tački 3 Regulative (EU) 2023/2859;
- 2) priloženi su im sljedeći metapodaci:
 - sva imena, odnosno nazivi fizičkog ili pravnog lica, odnosno kreditne institucije na koju se podaci odnose;
 - identifikacioni broj kreditne institucije, utvrđen u skladu sa članom 7 stavom 4 tačke b Regulative (EU) 2023/2859;
 - vrsta podataka koja je klasifikovana u skladu sa članom 7 stav 4 tačkom c Regulative (EU) 2023/2859;
 - naznaka da li ti podaci sadrže lične podatke.

(3) Centralna banka je dužna da osigura da podaci i informacije iz stava 1 tačk. 2 i 3 ovog člana ispunjavaju sljedeće zahtjeve:

- 1) dostavljaju se u formatu iz kojeg se mogu izdvojiti podaci na način utvrđen članom 2 tačka 3 Regulative (EU) 2023/2859;
- 2) priloženi su im sljedeći metapodaci:
 - svi nazivi relevantne institucije na koju se informacije o mjerama odnose;
 - ako postoji, identifikaciona oznaka pravnog lica relevantne institucije na način utvrđen u skladu sa članom 7 stav 4 tačka b Regulative (EU) 2023/2859;
 - vrsta informacija klasifikovana u skladu sa članom 7 stav 4 tačka c Regulative (EU) 2023/2859;
 - naznaka da li te informacije sadrže lične podatke.“

Član 93

U članu 373 stav 1 poslije tačke 1 dodaju se četiri nove tačke koje glase:

„1a) kao predloženi sticalac materijalnog učešća namjerava da, direktno ili indirektno, stekne materijalno učešće, a pisanim putem ne obavijesti Centralnu banku o obimu namjeravanog sticanja i ne dostavi informacije iz člana 39c stav 5 ovog zakona (član 39a stav 1);

1b) namjerava da, direktno ili indirektno, otuđi materijalno učešće iz člana 16 stav 1 tačka 32a ovog zakona, a pisanim putem ne obavijesti Centralnu banku o obimu materijalnog učešća koje namjerava da otuđi (član 39e);

1c) ne obavijesti Centralnu banku da je sprovela materijalni prenos aktive ili obaveza (član 39g);

1d) je subjekat iz člana 60a stav 1 ovog zakona i bez odlaganja ne izvrši ponovnu procjenu ispunjenosti uslova primjerenosti za lica odgovorna za rad funkcija internih kontrola i glavnog finansijskog direktora, čim dođe do promjene okolnosti koje mogu uticati na primjerenost tih lica, i o tome ne obavijesti Centralnu banku (član 60a stav 3);“.

Tačka 2 mijenja se i glasi:

„2) ne uspostavi i ne sprovodi efikasan i pouzdan sistem upravljanja u skladu sa članom 104 stav 1 ovog zakona“. p;“.

Poslije tačke 4 dodaje se nova tačka koja glasi:

„4a) ne održava pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja od najmanje 100% (član 114 stav 9);“.

U tački 20 riječi: „stav 3“ zamjenjuju se riječima: „stav 2“.

Član 94

U članu 374 stav 1 poslije tačke 4 dodaju se dvije nove tačke koje glase:

„4a) ne obezbijedi da nosioci ključnih funkcija, prilikom izbora i za vrijeme vršenja funkcije, ispunjavaju uslove primjerenosti iz člana 59 stava 3 ovog zakona, ili u tom cilju ne sprovodi redovnu internu procjenu primjerenosti na način utvrđen propisom iz člana 59 stava 7 ovog zakona (član 59 stav 4);

4b) na osnovu internih procjena iz člana 59 stav 4 ovog zakona, utvrdi da nosilac ključne funkcije u kreditnoj instituciji ne ispunjava uslove primjerenosti i imenuje to lice za funkciju nosioca ključne funkcije, a procjena je izvršena prije imenovanja na tu funkciju, ili pravovremeno ne razriješi to lice ili pravovremeno ne preduzme dodatne mjere kojima se obezbjeđuje ispunjenost uslova primjerenosti nosilaca ključnih funkcija (član 59 stav 6);“.

U tački 5 riječi: „kontrolne funkcije“ zamjenjuju se riječima: „funkcije internih kontrola“.

Poslije tačke 25 dodaje se nova tačka koja glasi:

„25a) na zahtjev i u roku koji utvrdi Centralna banka ne dostavi izvještaje, informacije i podatke o svim pitanjima koja su od značaja za sprovođenje supervizije ili za izvršavanje ostalih zadataka iz nadležnosti Centralne banke (član 234);“.

Član 95

U članu 375 stav 1 poslije tačke 5 dodaju se četiri nove tačke koje glase:

„5a) je finansijski holding ili mješoviti finansijski holding iz člana 73a st. 1 i 2 ovog zakona koji kao predloženi sticalac materijalnog učešća namjerava da, direktno ili indirektno, stekne materijalno učešće, a pisanim putem ne obavijesti Centralnu banku o obimu namjeravanog sticanja (član 39a stav 1);

5b) je finansijski holding ili mješoviti finansijski holding iz člana 73a st. 1 i 2 ovog zakona koji namjerava da, direktno ili indirektno, otuđi materijalno učešće iz člana 16 stav 1 tačka 32a ovog zakona, a pisanim putem ne obavijesti Centralnu banku o obimu materijalnog učešća koje namjerava da otuđi (član 39e);

5c) je finansijski holding ili mješoviti finansijski holding iz člana 73a st. 1 i 2 ovog zakona koji pisanim putem ne obavijesti Centralnu banku da je sproveo materijalni prenos aktive ili obaveza (član 39g);

5d) je subjekat iz člana 60a stav 1 ovog zakona koji bez odlaganja ne izvrši ponovnu procjenu ispunjenosti uslova primjerenosti za lica odgovorna za rad funkcija internih kontrola i glavnog finansijskog direktora čim dođe do promjene okolnosti koje mogu uticati na primjerenost tih lica, i o tome ne obavijesti Centralnu banku (član 60a stav 3);“.

Član 96

Poslije člana 377a dodaje novi član koji glasi:

“Rok za usklađivanje propisa

Član 377b

Propisi donijeti na osnovu Zakona o kreditnim institucijama („Službeni list CG“, br. 72/19, 8/21 i 24/25) uskladiće se sa odredbama ovog zakona u roku od devet mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona.

Do usklađivanja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi donijeti na osnovu Zakona o kreditnim institucijama („Službeni list CG“, br. 72/19, 8/21 i 24/25).“

Član 97

Poslije člana 379b dodaje se novi član koji glasi:

“Započeti postupci

Član 379c

Postupci započeti u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama ("Službeni list CG", br. 72/19, 8/21 i 24/25) okončaće se po tom zakonu.“

Član 98

Poslije člana 381a dodaje se novi član koji glasi:

"Usklađivanje poslovanja

Član 381b

Kreditne institucije su dužne da usklade svoja akta i poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od petnaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.“

Član 99

Član 391 mijenja se i glasi:

„Odredbe čl. 6, 7 i 8, člana 26 st. 3 i 4, člana 28 stav 5 tačka 3, člana 30, član 39a stav 2 tačka 2, član 39d st. 6 do 12, član 42 stav 6, člana 43 stav 3 tačka 2, člana 44 stav 7, člana 53 stav 11, člana 60 st. 2 i 3, član 60a stav 1 tačka 2, člana 62 tačka 2, člana 63 stav 2 tač. 2 i 5, člana 66 stav 5, član 66a st. 4 i 5, člana 69 st. 3 i 4, člana 73a st. 4 i 5, član 73b st. 3 i 4, člana 73d, člana 73e, čl. 73g do 80, čl. 84 do 88, člana 124 stav 7, člana 125 stav 1 tač. 3 i 4, člana 126 stav 8, člana 127 stav 3, čl. 130 do 133, člana 134a, člana 144 st. 2 i 3, člana 149 stav 2, člana 150 stav 4 tač. 3 i 4, člana 151 st. 3 i 4, čl. 153 i 154, čl. 157 do 160, člana 161 stav 2 tačka 2, člana 162 stav 1 i stav 3 tačka 2, člana 163 st. 2 i 3 i stav 4 tačka 2 alineja 2, člana 164 st. 1 i 2, člana 167a, član 168 stav 2, čl. 182 do 194, člana 242 stav 1 tač. 2 i 3, člana 246 stav 2, člana 248, člana 249 stav 4, čl. 255 do 267, člana 279 stav 8, čl. 302 do 305, člana 311 stav 3, člana 312 stav 1 tač. 2, 4 i 6, stav 3 tačka 2 i st. 4 i 5, člana 316, člana 317 st. 7 i 9, člana 318 stav 1 tačka 3 i st. 2, 3 i 4, člana 320 st. 1 do 4, čl. 321 do 328, člana 329 stav 4, član 331, član 332 stav 5, član 333, čl. 335 i 355a, člana 336 stav 3, člana 337, čl. 340 do 343, člana 344 stav 3 tač. 5 i 6 i stav 4, člana 345 tač. 7 i 8, člana 347, člana 348 st. 7 i 8, čl. 349 i 352, člana 353 stav 3 i čl. 355 do 371 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.“

Član 100

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

*U ovaj zakon prelijete su odredbe EU propisa kojima se mijenja DIREKTIVA 2013/36/EU, odnosno: DIREKTIVA (EU) 2022/2556 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVJETA od 14. decembra 2022. o izmjeni direktiva 2009/65/EZ, 2009/138/EZ, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU, 2014/65/EU, (EU) 2015/2366 i (EU) 2016/2341 u pogledu digitalne operativne otpornosti za finansijski sektor, REGULATIVA (EU) 2023/1114 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVJETA od 31. maja 2023. o tržištima kriptovaluta i izmjeni regulativa (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 1095/2010 i direktiva 2013/36/EU i (EU) 2019/1937, DIREKTIVA (EU) 2024/1619 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVJETA od 31. maja 2024. o izmjeni Direktive 2013/36/EU u pogledu nadzornih ovlaštenja, sankcija, filijala iz trećih zemalja i ekoloških, socijalnih i upravljačkih rizika, DIREKTIVA (EU) 2023/2864 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVJETA od 13. decembra 2023. o izmjeni određenih direktiva u vezi sa uspostavljanjem i funkcionisanjem jedinstvene evropske pristupne tačke, DIREKTIVA (EU) 2024/2994 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVJETA od 27. novembra 2024. o izmjeni direktiva 2009/65/EZ, 2013/36/EU i (EU) 2019/2034 u pogledu tretmana rizika koncentracije koji proizilazi iz izloženosti prema centralnim ugovornim stranama kao i rizika druge ugovorne strane za transakcije derivatima čije poravnanje obavlja centralna ugovorna strana.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI

NACRT ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KREDITNIM INSTITUCIJAMA

Vrijeme trajanja javne rasprave: od 14.10.2025. godine do 5.11.2025. godine

Način sprovođenja javne rasprave (održavanje okruglih stolova, tribina i prezentacija, sa navedenim mjestom i datumom održavanja; dostavljanje primjedbi, predloga i sugestija u pisanom ili elektronskom obliku, sa navedenim načinom i rokom dostavljanja):

- Dostavljanje primjedbi, predloga i sugestija u pisanom ili elektronskom obliku

Ovlašćeni predstavnici ministarstva koji su učestvovali u javnoj raspravi:

- Direktorat za finansijski sistem i koordinaciju politika, u saradnji sa Centralnom bankom Crne Gore.

Podaci o broju i strukturi učesnika u javnoj raspravi:

- Obavještenje o javnoj raspravi je dostavljeno svim bankama u Crnoj Gori, Udruženju banaka Crne Gore i Centralnoj banci Crne Gore.
- U toku trajanja javne rasprave dostavljene su primjedbe i sugestije sljedećih učesnika:
 - 1) mr Risto Backović, BDO D.O.O.
 - 2) g. Božo Popović, Elementi FZ-LLC UAE,
 - 3) g. Miloš Bošnjak,
 - 4) Grupa profesionalaca kreditnih institucija,
 - 5) Odbor za compliance, Udruženje banaka Crne Gore.

Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja:

Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama - u daljem tekstu: Nacrt zakona, izrađen je sa ciljem usklađivanja Zakona o kreditnim institucijama („Službeni list CG“, br. 72/19, 8/21, 24/25) – u daljem tekstu: Zakon, sa pravnom tekovinom Evropske unije, konkretno sa zahtjevima relevantnih propisa kojima se uređuju pitanja obavljanja djelatnosti kreditnih institucija i supervizije kreditnih institucija. Ovim Nacrtom zakona implementiraju se prvenstveno odredbe Direktive (EU) 2024/1619 Evropskog parlamenta i Savjeta od 31. maja 2024. o izmjeni Direktive 2013/36/EU u pogledu nadzornih ovlašćenja, sankcija, filijala iz trećih zemalja i rizicima povezanim sa životnom sredinom, društvom i upravljanjem rizika (tzv. CRD VI - finalni standardi u vezi sa zahtjevima za kapital za kreditne institucije). Takođe, vrši se i usklađivanje sa zahtjevima EU propisa kojima se vrše dalje izmjene Direktive 2013/36/EU (CRD), i to:

Direktivom (EU) 2022/2556 Evropskog parlamenta i Savjeta od 14. decembra 2022. o izmjeni direktiva 2009/65/EZ, 2009/138/EZ, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU, 2014/65/EU, (EU) 2015/2366 i (EU) 2016/2341 o digitalnoj operativnoj otpornosti za finansijski sektor (DORA), Regulativom (EU) 2023/1114 Evropskog parlamenta i Savjeta od 31. maja 2023. o tržištima kriptovalue i izmjeni regulativa (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 1095/2010 i direktiva 2013/36/EU i (EU) 2019/1937 (MICA); Direktivom (EU) 2023/2864 Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. decembra 2023. o izmjeni određenih direktiva u vezi sa uspostavljanjem i funkcionisanjem jedinstvene evropske pristupne tačke, i Direktivom (EU) 2024/2994 Evropskog parlamenta i Savjeta od 27. novembra 2024. o izmjeni direktiva 2009/65/EZ, 2013/36/EU i (EU) 2019/2034 u vezi sa tretmanom rizika koncentracije koji proizilazi iz izloženosti prema centralnim ugovornim stranama kao i rizika druge ugovorne strane za transakcije derivatima čije poravnanje obavlja centralna ugovorna strana (EMIR III). Usklađivanje sa pomenutim EU propisima izvršeno je, naime, samo u obimu u kojem ti propisi mijenjaju CRD.

Predložena rješenja iz Nacrta zakona istovremeno predstavljaju i neophodan korak u cilju zatvaranja pregovaračkog Poglavlja 9 – Finansijske usluge, u okviru procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, gdje je potpuna usklađenost sa zahtjevima EU u ovoj oblasti (sa tzv. CRR/CRD paketom) uslov za ispunjavanje mjerila za privremeno zatvaranje tog poglavlja.

Sve dostavljene primjedbe na Nacrt zakona pažljivo su razmotrene. Ocijenjeno je da pojedini predlozi nijesu opravdani, jer su postojeća rješenja usklađena sa ključnim propisima Evropske unije sa kojima je izvršeno primarno usklađivanje, kao i uporednom praksom u pogledu prenošenja tih propisa u nacionalna zakonodavstva.

Takođe, značajan dio predloga i sugestija, prvenstveno onih koji su u vezi sa transponovanjem i implementacijom pojedinih zahtjeva MiCA regulative, nijesu prihvaćeni zbog toga što u predloženom obimu ne spadaju u opseg regulisanja CRD propisa, već prevazilaze postojeće nužne zahtjeve koje se za potrebe usklađivanja prenose Nacrtom zakona.

Obzirom na to da su aktivnosti za prenošenje i postizanje potpune usklađenosti sa zahtjevima MiCA regulative već u toku, te da će isti biti implementirani kroz poseban propis, smatramo da sugestije date na Nacrt zakona mogu biti u potpunosti iskorišćene u pomenutim aktivnostima. Naime, Ministarstvo finansija Crne Gore je, u saradnji sa Centralnom bankom Crne Gore i Komisijom za tržište kapitala Crne Gore, formiralo radnu grupu za izradu posebnog zakona o kriptovalue, pa će sve sugestije koje su date u vezi s uređenjem oblasti digitalne imovine i kripto-tržišta biti proslijeđene toj radnoj grupi kako bi bile detaljno razmotrene u okviru odgovarajućeg regulatornog konteksta.

Djelimično se prihvata predlog koji se odnosi na potrebu da se preformulišu pojedine definicije u vezi sa kriptovalue, a koje će biti dorađene na način da će zadovoljavati uslove usklađenosti i istovremeno upućivati na poseban propis, čime će se izbjeći problematične formulacije.

S druge strane, prihvaćeni su predlozi kojim se dopunjuje odredba Nacrta zakona u cilju jasnijeg razgraničenja nadležnosti organa upravljanja u pogledu upravljanja rizicima, kao i onaj kojim se prvobitno utvrđeni rok za usklađivanje poslovanja kreditnih institucija sa odredbama Nacrta zakona produžava za dodatna tri mjeseca.

U nastavku se daju obrazloženja za prihvatanje ili neprihvatanje pojedinačnih primjedbi, predloga i sugestija:

1. Primjedbe, predlozi i sugestije mr Rista Backovića, BDO D.O.O.

→ **Primjedbe/predlozi/sugestije 1 i 2:** Sugestije koje se odnose definicije kriptovalute i tokena povezanog sa imovinom (eng. *asset-referenced tokens* – ART).

- Odgovor: Navedeni predlozi se djelimično prihvataju

Obrazloženje: Sugestije kojima se traži izmjena definicije kriptovalute predložene Nacrtom zakona, odnosno dorada definicije tokena povezan sa imovinom, se djelimično prihvataju, iz razloga što bi predloženim izmjenama potencijalno došlo do neusklađenosti sa odredbama Direktive 2013/36/EU, odnosno EU propisa kojim se pomenuta direktiva mijenja.

Naime, ove definicije preuzete su iz EU propisa sa kojima se kroz Nacrt zakona vrši usklađivanje. Takođe, u cilju postizanja usaglašenosti sa pozitivnim pravom u zemlji, prilikom utvrđivanja ovih pojmova, uzeto je u obzir i rješenje iz Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma („Službeni list CG“, br. 110/23, 65/24, 24/25).

Uz uvažavanje značaja preciznog definisanja izraza, a u cilju sprečavanja značajnog odstupanja od obavezujućih normi EU propisa sa kojim se Nacrtom zakona vrši usklađivanje, djelimično se prihvataju date sugestije, u smislu da će ovi izrazi biti preformulisani na način da se njima izvrši upućivanje na poseban propis kojim se utvrđuju pitanja u vezi sa kriptovalutom. Smatramo da će na ovaj način u dovoljnom obimu biti zadovoljen zahtjev usklađenosti sa relevantnim EU propisima, odnosno neće biti odstupanja, a sa druge strane neće dovesti do dupliranja i neharmonizacije normi u odnosu na propis kojim će zahtjevi MiCA regulative biti prenijeti u nacionalni okvir, što bi uticalo na pravnu sigurnost i konzistentnost regulatornog sistema.

Smatramo da bi izmjena definicija koje se prenesene iz CRD VI, u ovoj fazi, predstavljalo direktno odstupanje od obavezujućih odredbi CRD VI, odnosno EU standarda što bi dalje narušilo i uticalo na implementaciju CRD VI u dijelu koji se odnosi na prudencijalni okvir kreditnih institucija. Stoga se date sugestije odbijaju, da se ne bi izašlo iz okvira CRD VI i stvorile duple i neharmonizovane norme u odnosu na budući propis.

2. Primjedbe, predlozi i sugestije g. Boža Popovića, Elementi FZ - LLC UAE

- **Primjedba/predlog/sugestija 1 do 17:** Dostavljene sugestije se odnose na potrebu da se Nacrtom zakona u većoj mjeri uredi i oblast digitalne imovine i kripto-tržišta, kroz uvođenje novih definicija, instituta i posebnih pravila nadzora.

Konkretno, predlagač ukazuje na potrebu da se, između ostalog:

- u Nacrt zakona unesu definicije pojmova kao što su token elektronskog novca (EMT), *asset-referenced* token (ART), CASP – pružalac usluga digitalne imovine, rudarenje, samostalno čuvanje (*self-custody*), i slični pojmovi iz MICA regulative;
- predvide pravila za poslovanje kripto-banaka, digitalnih institucija i pružalaca usluga digitalne imovine;
- propišu uslovi za držanje kripto-aktive u bilansima kreditnih institucija,
- reguliše rad kripto-bankomata i obezbijedi nediskriminatoran pristup bankarskim uslugama za subjekte iz oblasti kripto imovine,
- omogući uspostavljanje regulatornog „sandbox-a“ za testiranje inovativnih finansijskih tehnologija.

Sve sugestije se zasnivaju na praksi švajcarskog regulatora (FINMA) i na MiCA regulativi, sa ciljem da se Crna Gora pozicionira kao napredna i inovativna jurisdikcija u oblasti digitalnih finansija.

- **Odgovor:** Navedeni predlog se ne prihvata.

- **Obrazloženje:** Nacrtom zakona prvenstveno se sprovodi usklađivanje sa zahtjevima CRD VI, kao i drugim relevantnim djelovima propisa kojim se vrše dopune/izmjene CRD-a, posebno u dijelu koji se odnosi na superviziju, upravljanje rizicima i zahtjeve za kapital. Ova izmjena je u direktnoj vezi sa zatvaranjem mjerila iz Pregovaračkog poglavlja 9 - Finansijske usluge u procesu pristupanja EU.

U tom kontekstu, predmetne odredbe predložene u komentarima, a koje se odnose na definicije tokena elektronskog novca, decentralizovane kripto imovine, CASP, čuvanje i rudarenje kriptoimovine, licenciranja pružalaca usluga u vezi sa kripto-imovinom i sl., odnose se na materiju koja će biti uređena posebnim propisom, koji je već u pripremi i koji će u potpunosti biti izvršeno usklađivanje sa MICA regulativom kao i povezanim EU propisima.

S obzirom da cilj ovog propisa nije transpozicija MiCA regulative, već ciljano usklađivanje sa CRD VI i pratećim standardima prudencijalnog nadzora, u ovoj fazi nije opravdano uvoditi odredbe koje se odnose na širi režim kripto-imovine, pružaoce usluga digitalne imovine (CASP), rudarenje ili samostalno čuvanje digitalne imovine.

Međutim, svi dostavljeni komentari biće proslijeđeni već formiranoj radnoj grupi koju čine predstavnici Ministarstva finansija Crne Gore, Centralne banke Crne Gore i

Komisije za tržište kapitala Crne Gore, kako bi bili razmotreni u okviru aktivnosti koje ta radna grupa sprovodi u cilju regulisanja ove materije na sveobuhvatan i sistemski način.

3. Primjedbe, predlozi i sugestije g. Miloša Bošnjaka

→ **Primjedba/predlog/sugestija 1 do 8:** Sugestije koje se odnose na kriptoinovinu, MiCA regulativu i povezane koncepte

- **Odgovor:** Navedeni predlozi se ne prihvataju.

- **Obrazloženje:** Sugestije za doradu pojmova i unošenje novih članova u Nacrt zakona se ne prihvataju, iz razloga što se Nacrtom zakona vrši dalje usklađivanje sa zahtjevima Direktive 2013/36/EU, odnosno EU propisima kojima se pomenuta direktiva mijenja. Primarni cilj ovog Nacrta zakona je da se obezbijedi potpuna usklađenost prudencijalnog okvira za kreditne institucije sa novim zahtjevima CRD VI, koji su ključni za privremeno zatvaranje Pregovaračkog poglavlja 9 – Finansijske usluge, a što podrazumijeva i prenošenje pojedinih nužnih odredbi koje su u vezi sa kriptoinovinom.

Iako su komentari i sugestije koji se odnose na klasifikaciju tokena, precizno definisanje pojedinih pojmova, tretman kryptoaktive u bilansima kreditnih institucija, regulisanje novih institucija, licenciranje i nadzor pružalaca usluga koje su u vezi sa digitalnom imovinom, i niza drugih instituta, suštinski relevantni, ova pitanja ne spadaju u materijalnu opseg ovog Nacrta zakona.

Naime, CRD VI i prateći EU propisi već uvode osnovne pojmove koji će u Crnoj Gori biti implementirani kroz novi poseban zakon kojim će u crnogorski pravni okvir vrlo brzo u potpunosti prenijeti Regulativa 2023/1114 – MiCA regulativa. Taj propis će detaljno obuhvatiti sva pitanja u vezi sa definicijama, klasifikacijom, pravnim tretmanom i drugim pitanjima iz oblasti kriptoinovinom. Ministarstvo finansija Crne Gore je, u saradnji sa Centralnom bankom Crne Gore i Komisijom za tržište kapitala Crne Gore već započelo aktivnosti na pripremi tog posebnog propisa, pa će ovi komentari biti proslijeđeni radnog grupi zaduženoj za njegovu izradu kako bi bili razmotreni u okviru odgovarajućeg regulatornog konteksta.

Smatramo da bi se u ovoj regulatornoj fazi, proširivanjem definicija i unošenjem novih članova kako je predloženo, odstupilo od EU standarda i usložnilo implementaciju CRD VI u dijelu koji se odnosi na prudencijalni okvir kreditnih institucija. Unošenje odredaba koje bi izlazile iz okvira CRD VI bi stvorilo paralelne i nesinhronizovane norme u odnosu na buduće MiCA rješenje, što bi umanjilo pravnu sigurnost i konzistentnost regulatornog sistema.

4. Primjedbe, predlozi i sugestije Grupe profesionalaca kreditnih institucija

- **Primjedba/predlog/sugestija 1:** Predlog da se u članu 18, poslije stava 3 dodaju dva nova stava kojim se utvrđuje obaveza kreditne institucije da preduzme sve neophodne mjere radi obezbjeđenja urednog izvršavanja dužnosti nosioca funkcije glavnog finansijskog direktora, na način da se obezbijedi nezavisan i neposredan pristup upravnom odboru prilikom razmatranja pitanja finansijskog upravljanja, kao i nezavisnost od funkcije internih kontrola upravnog odbora.

- **Odgovor:** Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Predlog se ne prihvata, i to zbog toga što se nacrtom zakona vrši potpuno usklađivanje sa zahtjevima CRD VI. Naime, ova direktiva se prenosi u cjelosti, i ona za sada ovo pitanje tretmana funkcije finansijskog direktora ne propisuje detaljnije.

- **Primjedba/predlog/sugestija 2:** Sugerise se dodavanje novog člana kojim se predlaže da se ukupan broj članova upravnog odbora određuje statutom kreditne institucije i da mora biti neparan. Takođe se predlaže da se razmotri mogućnost propisivanja odredbe kojom bi broj članova upravnog odbora bio utvrđen kao paran.

- **Odgovor:** Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Predlog da se izvrši dodavanje novog člana se ne prihvata, zato što ovo pitanje nije uređeno detaljno direktivom CRD, ni smjernicama EBA, odnosno ovo pitanje se ostavlja na uređivanje državama članicama. Obzirom da Zakon o privrednim društvima, koji se primjenjuje kao *lex generalis* na tržištu u Crnoj Gori, već propisuje ovu materiju, te da kreditne institucije spadaju u društva od javnog interesa, procjena Centralne banke je da Zakonom kao *lex specialis*-om nije neophodno urediti navedeno pitanje na drugačiji način od Zakona o privrednim društvima. Kreditnim institucijama je ostavljena određena fleksibilnost da statutom bliže urede navedeno pitanje uz poštovanje navedenih zahtjeva iz zakona.

5. Primjedbe, predlozi i sugestije Odbora za compliance, Udruženje banaka Crne Gore

- **Primjedba/predlog/sugestija 1:** Odredbe čl. 5 (tačke 15a i 15b), čl. 16 (stav 1, tačke 71–74), čl. 106 stav 10 i čl. 108, stav 3 Nacrta zakona uvode pojmove kriptoimovine, tokena povezanih sa imovinom (ART) i pružalaca usluga povezanih s kriptoimovinom (CASP), kao i prudencijalne zahtjeve u vezi sa izloženostima prema kriptoimovini. Smatramo da u ovoj fazi ovakve odredbe nijesu primjenjive, imajući u vidu da u pravnom sistemu Crne Gore ne postoji zakon niti podzakonski

akt koji uređuje oblast kriptovalute, izdavanja tokena ili pružanja povezanih usluga, niti su definisani kapitalni, računovodstveni i nadzorni standardi. Uvrštavanje ovih pojmova i obaveza u Zakon o kreditnim institucijama može dovesti do regulatorne nesigurnosti, različitih tumačenja i otežati nadzor CBCG.

- **Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.**

Obrazloženje: I pored toga što u Crnoj Gori trenutno ne postoji *lex specialis* za uređivanje pitanja u vezi sa kriptovalutom, predlog se odbija, obzirom da je uvođenje ovih pojmova i zahtjeva direktna posljedica obaveznog usklađivanja sa pravom EU, prije svega CRD VI zahtjevima.

Sa druge strane, ove odredbe prije svega služe kao regulatorni okvir za poslovanje kreditnih institucija u dijelu izloženosti i tretmana kriptovalute u periodu prije punog transponovanja MiCA regulative u Crnoj Gori, odnosno kao prvi filter za kreditne institucije koje posluju sa kriptovalutom – a koje imaju cilj da spriječe regulatornu neizvjesnost i rizike koji bi mogli nastati da ova oblast uopšte nije adresirana u sektorskom zakonu.

Posebno naglašavamo da se pojedine odredbe, kao npr. odredbe člana 5 tač. 15a i 15b koje se dodaju članom 4 Nacrta zakona, i ne mogu primjenjivati sve dok pomenuti posebni propis ne bude donesen. Međutim, smatramo da samo postojanje ovih odredbi u Zakonu neće dovesti do regulatorne nesigurnosti, tim prije što je priprema posebnog propisa već započeta, i da će (uzimajući u obzir zahtjeve i dinamiku usklađivanja crnogorskog zakonodavstva u oblasti finansijskih usluga) u bliskoj budućnosti biti i okončana.

→ **Primjedba/predlog/sugestija 2:** Odredbe člana 60a stav 2 kojima se propisuje pravo Centralne banke da naloži kreditnoj instituciji da razriješi sa dužnosti lica odgovorna za rad funkcija internih kontrola i glavnog finansijskog direktora ukoliko ne ispunjavaju uslove primjerenosti. Međutim, u nacrtu zakona nije preciziran rok u kojem kreditna institucija mora imenovati novo lice za te funkcije nakon razrješenja. Stoga, se predlaže da se odredbe člana 60 a dopune na način da se predvidi i rok u kom je kreditna institucija dužna da imenuje novo lice koje će biti odgovorno za rad funkcija internih kontrola i/ili funkciju glavnog finansijskog direktora (na pr. „najkasnije u roku od 30 dana od dana razrješenja“). Ova bi dopuna člana 60a u pogledu definisanja roka u kom kreditna institucija mora djelovati bila cjelishodna kako bi se obezbijedio kontinuitet u sistemu internih kontrola – nedostatak roka može dovesti do praznine u funkcionisanju ključnih kontrolnih mehanizama, ali bi i doprinijela smanjenju operativnog rizika, pri čemu jasno definisani rok obezbjeđuje brzu i adekvatnu reakciju od strane kreditne institucije.

- **Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.**

Obrazloženje: Predloženo utvrđivanje roka za kreditnu instituciju u kojem će biti dužna da imenuje novo lica za funkcije internih kontrola i glavnog finansijskog direktora ukoliko ne ispunjavaju uslove primjerenosti, a nakon razrješenja koje je naložila rješenjem Centralna banka, ne prihvata. Ovo iz razloga što rješenje mora sadržati rok u kojem će kreditna institucija biti dužna da izvrši taj nalog Centralne banke. Na ovaj način se obezbjeđuje brza i adekvatna reakcija od strane kreditne institucije, te stoga smatramo da nije potrebno prihvatiti predlog.

→ **Primjedba/predlog/sugestija 3:** Odredbama člana 276 stav 3 tačka 1 propisuje se Centralna banka rješenjem o izricanju mjera može utvrditi iznos sredstava koji je odgovorno lice iz nadzornog odbora odnosno upravnog odbora ili drugo odgovorno lice u kreditnoj instituciji dužno da uplati Centralnoj banci, s tim što taj iznos može biti utvrđen u visini do 5.000.000 eura. Predlaže se da se gornja granica kazne smanji u cilju prilagođavanja crnogorskim prilikama te i iz razloga što ne korespondira sa politikom primanja.

- **Odgovor:** Navedeni predlog se ne prihvata.

- **Obrazloženje:** Članom 272 stav 3 Zakona je propisano da supervizorske mjere Centralne banke moraju biti efikasne, srazmjerne i usmjerene na postizanje cilja opšte i specijalne prevencije.

Novododatim stavom 4 u članu 272 Zakona se propisuje da, prilikom odlučivanja o vrsti supervizorske mjere koja će izreći kreditnoj instituciji i radi obezbjeđenja efikasnosti njihove primjene, Centralna banka uzima u obzir sljedeće relevantne okolnosti: težinu i trajanje kršenja, stepen odgovornosti, uticaj kršenja na prudencijalne zahtjeve kreditne institucije, finansijsku sposobnost kreditne institucije, odnosno fizičkog lica odgovornog za kršenje, iznos stečene dobiti ili izbjegnutog gubitka kreditne institucije, odnosno fizičkog lica odgovornog za kršenje, ako se taj iznos može utvrditi, gubitke trećih lica nastale kršenjem, ako se mogu utvrditi, saradnju sa Centralnom bankom i postupanje nakon kršenja, uključujući i priznanje da je počinjeno kršenje, prethodna kršenja i izrečene mjere i posljedice kršenja na finansijsku stabilnost i potrošače, uključujući i moguće sistemske posljedice kršenja.

Članom 276 stav 1 Zakona utvrđuju se situacije kada će Centralna banka donijeti rješenje o izricanju mjera, dok se u stavu 2 utvrđuju obavezni elementi navedenog rješenja koji podrazumijevaju rokove i način postupanja kreditne institucije u cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti u poslovanju, odnosno sprečavanja njihovog nastanka, rokovi za obavješćavanje Centralne banke o preduzetim mjerama i kao administrativna mjera koja se izriče rješenjem, iznos sredstava koji je kreditna institucija dužna da uplati Centralnoj banci, s tim što taj iznos može biti utvrđen u visini do 3% regulatornog kapitala kreditne institucije. Ukoliko je primjenljivo, rješenjem se nalaže odgovornom licu ili kreditnoj instituciji da prekine i da više ne ponavlja postupanje koje je Zakonom utvrđeno kao prekršaj.

Odredbom člana 276 stav 3 tačka 1 Zakona, propisuje se mogućnost da se rješenjem o izricanju mjera utvrdi iznos sredstava koji je odgovorno lice iz nadzornog odbora, upravnog odbora ili drugo odgovorno lice u kreditnoj instituciji, dužno da uplati Centralnoj banci, s tim što taj iznos može biti utvrđen u visini do 5 miliona eura. Dakle, kao i za izricanje iznosa sredstava koji je kreditna institucija dužna da uplati Centralnoj banci do dvostrukog iznosa dobiti ostvarene kršenjem, odnosno gubitka izbjegnuto kršenjem, koji je propisan tačkom 2 istog stava, i za periodične penale za kršenje propisa koji se ponavljaju, koji su propisani u tački 3 istog stava, radi se o **mogućnosti izricanja** administrativne mjere za odgovorno lice u kreditnoj instituciji rješenjem, zavisno od konkretne situacije, i detaljnim uzimanjem u obzir okolnosti pojedinačnog kršenja te o **gornjoj granici (maksimalnom iznosu) za izricanje administrativne kazne**, a ne o odredbi koja se podrazumijeva kršenjem propisa *per se*.

U tom smislu, treba napomenuti da je i u slučaju utvrđivanja iznos sredstava koji je kreditna institucija dužna da uplati Centralnoj banci, u visini do 3% regulatornog kapitala kreditne institucije, propisan izuzetak u članu 276 stav 6 Zakona ako na osnovu prethodno navedenih okolnosti Centralna banka (iz citiranog člana 272 stav 4 Zakona) utvrdi da je stepen kršenja manjeg značaja, kada Centralna banka nije u obavezi da rješenjem utvrdi iznos sredstava koji je kreditna institucija dužna da uplati.

Na ovaj način su u potpunosti implementirani zahtjevi iz relevantne Direktive s kojom je izvršeno usklađivanje izmjenama i dopunama Zakona (CRD6). Naime, članom 65 (1) relevantne Direktive utvrđuje se da administrativne kazne, periodični penali i druge administrativne mjere djelotvorni su, proporcionalni i odvratajući.

Dalje, članom 70 CRD VI propisuju se okolnosti koje se uzimaju obzir radi postizanja djelotvorne primjene administrativnih kazni i drugih administrativnih mjera, a koje podrazumijevaju istovjetne okolnosti koje su transponovane citiranim članom 272 stav 4 Zakona.

Članovima 66(2)(a)ii. i članom 67(2)(a)ii. CRD6 propisuje se da države članice obezbjeđuju da se mogu primijeniti barem sljedeće mjere: administrativne kazne, u slučaju fizičkog lica, administrativne novčane kazne u iznosu do 5 miliona EUR te je jasno da je odredba člana 276 stav 3 tačka 1 propisana u skladu sa citiranim zahtjevom Direktive te u cilju postizanja potpune usklađenosti sa relevantnim EU bankarskim propisima.

Imajući u vidu da je rok za transponovanje CRD VI u nacionalna zakonodavstva država članica EU, 10. januar 2026. godine, zemlje članice EU su u procesu usklađivanja regulative sa navedenim EU propisom. Tako je u Nacrtu novog Zakona o kreditnim institucijama u Hrvatskoj, čl. 373 st. 3 i 4, 374 stav 3 i 380 st. 3 i 4, propisano da će se za propisane povrede Zakona novčanom kaznom do 5 miliona eura kazniti odgovorna lice u kreditnoj instituciji/pravnom licu.

→ **Primjedba/predlog/sugestija 4:** U vezi člana 16 stav 1 tačka 8b i člana 59 stav 2, sugeriraju se da se precizira šta znači da su rukovodioci funkcija internih kontrola lica na najvišem hijerarhijskom nivou. Da li to znači da ova lica mogu biti članovi organa upravljanja kreditne institucije ili su to pak lica koja su u hijerarhiji izjednačena sa višim rukovodstvom kreditne institucije? Zato molimo da se ovaj dio precizira kako bi kreditne institucije na jedinstven način organizovale funkcije internih kontrola.

- **Odgovor:** Navedena sugestija se ne prihvata.

Obrazloženje: Navedeni predlog se ne prihvata iz razloga što su konkretne odredbe nacrtu Zakona u ovom segmentu normiranja precizne. Članom 16 stav 1 tačka 7 nacrtu Zakona je propisano da organ upravljanja je organ, ili više organa kreditne institucije, koji su ovlašćeni da utvrđuju strategiju, ciljeve i opšte smjernice kreditne institucije, i koji vrše nadzor i prate odlučivanje u vezi sa upravljanjem i uključuje lica koja stvarno upravljaju poslovanjem kreditne institucije, a za kreditne institucije u Crnoj Gori su to nadzorni odbor i upravni odbor;.

Članom 16 stav 1 tačka 8 nacrtu Zakona je propisano da su više rukovodstvo lica koja obavljaju izvršne funkcije u kreditnoj instituciji, a koja su odgovorna za rukovođenje kreditnom institucijom na dnevnoj osnovi, i za to direktno odgovaraju nadzornom i upravnom odboru i nisu članovi tih organa.

Dakle, lica iz člana 16 stava 1 tačka 8b su lica koja su u hijerarhiji izjednačena sa višim rukovodstvom kreditne institucije.

→ **Primjedba/predlog/sugestija 5:** U vezi sa članom 13 stav 2 Nacrta zakona, kojim se vrši dodavanje nove alineje u član 46 stav 1 tačka 1 predlaže se dopuna alineje tako da glasi:

„- strateške ciljeve, strategije i opšte politike upravljanja rizicima.

Kako se radi o slučajevima kada nadzorni odbor daje saglasnost Upravnom odboru, opravdano je da se na saglasnost nadzornom odboru dostavljaju samo opšte, krovne politike upravljanja rizicima. Tako se ostavlja mogućnost da upravni odbor sam usvaja operativne politike i procedure za upravljanje rizicima u skladu sa upravljačkom ulogom koju ima.

- **Odgovor:** Navedena sugestija se prihvata.

Obrazloženje: Članom 13 stav 2 Nacrta zakona predlaže se dodavanje nove alineje član 46 stav 1 tačka 1, kojim se postojećom nadležnostima nadzornog odbora dodaje nadležnost da daje saglasnost upravnom odboru i na strateške ciljeve, strategije i politike upravljanja rizicima.

Obzirom na to da je u skladu sa međunarodnim standardima i načelima korporativnog upravljanja potrebno obezbijediti da propisi održavaju jasno razgraničenje nadležnosti

između organa upravljanja, naročito u oblasti upravljanja rizicima, data sugestija se smatra osnovanom, pa se prihvata dopuna alineje tako da glasi:
„- strateške ciljeve, strategije i opšte politike upravljanja rizicima“.

→ **Primjedba/predlog/sugestija 6:** U vezi sa članom 18 stav 3 Nacrta zakona, kojim se predlaže dopuna člana 59 stav 5 Zakona, predlaže se da se tom odredbom precizira da li kreditne institucije moraju imenovati zamjenike ključnih funkcija kako bi ispunile zahtjev urednog ispunjavanja dužnosti nosilaca funkcije interne kontrole.

- **Odgovor: Navedena sugestija se ne prihvata.**

Obrazloženje: Članom 18 stav 3 Nacrta zakona predlaže se dodavanje dva nova stava u član 59 stav 5 Zakona, kojima se utvrđuje obaveza za kreditnu instituciju da obezbijedi da nosioci ključnih funkcija, prilikom izbora i za vrijeme vršenja funkcije ispunjavaju propisane uslove primjerenosti, i da sprovodi redovnu procjenu primjerenosti na način utvrđen posebnim propisom, kao i da preduzme sve neophodne mjere kako bi obezbijedila uredno izvršavanje dužnosti nosilaca ključnih funkcija. Imenovanje zamjenika se odnosi na momenat kada kreditna institucija utvrdi da nosilac ključne funkcije ne ispunjava propisane uslove primjerenosti, i na taj se način kreditne institucije obavezuju da imaju čvrste aranžmane upravljanja kojima se obezbjeđuje da ključne funkcije uvijek budu adekvatno popunjene i obavljane, što obuhvata i planiranje sukcesije za nosioce ključnih funkcija.

→ **Primjedba/predlog/sugestija 7:** U vezi sa uvođenjem funkcije glavnog finansijskog direktora, ukazano je na potrebu da se odredbama Nacrta zakona precizira da li ova funkcija može biti dio organa upravljanja, odnosno član/članica upravnog odbora, ali isto tako može biti dio višeg rukovodstva kreditne institucije i za svoj rad odgovarati predsjedniku upravnog odbora.

- **Odgovor: Navedena sugestija se ne prihvata.**

Obrazloženje: Članom 4 stav 2 Nacrta zakona, a u vezi sa dodavanjem definicije 8c (glavni finansijski direktor) u član 16 stav 1 Zakona, propisano da je glavni finansijski direktor lice sa najvećim nivoom odgovornosti za upravljanje finansijama, finansijsko planiranje i finansijsko izvještavanje u kreditnoj instituciji.

Članom 18 stav 1 Nacrta zakona vrši se dopuna člana 59 stav 2 Zakona kojim se utvrđuje da su nosioci ključnih funkcija lica koja obavljaju funkcije u kreditnoj instituciji koje im omogućavaju značajan uticaj na upravljanje kreditnom institucijom, a koja nijesu članovi upravnog ili nadzornog odbora, uključujući i lica odgovorna za rad pojedine funkcije interne kontrole i glavnog finansijskog direktora ako nijesu članovi organa upravljanja u kreditnoj instituciji.

Navedene odredbe ukazuju da glavni finansijski direktor ima status nosioca ključne funkcije, u rangu višeg rukovodstva, i ne može biti član upravnog odbora. Na ovaj način se sprečava sukob interesa i jača funkcija internog nadzora u kreditnoj instituciji. U prilog ovome je i to što se imenovanje glavnog finansijskog direktora, odnosno njegov izbor ne inicira zahtjevom za izdavanje odobrenja za člana upravnog odbora. Glavni finansijski direktor kao kategorija ima poziciju inokosnog organa u sklopu nosilaca ključnih funkcija u kreditnoj instituciji. Dakle, van strukture upravnog odbora.

→ **Primjedba/predlog/sugestija 8:** U vezi sa članom 121 stav 3 Zakona, kako je predložen članom 40 Nacrta zakona, sugerise se potreba dodatnog preciziranja da li se mogućnost objedinjavanja dvije funkcije interne kontrole – funkcije upravljanja rizicima i funkcije praćenja usklađenosti, odnosi samo na male i jednostavne kreditne institucije, i da li u tom slučaju rukovodilac funkcije upravljanja rizicima preuzima i dužnost rukovodioca funkcije praćenja usklađenosti, pod uslovom da su ispunjeni propisani uslovi.

- **Odgovor:** Navedena sugestija se ne prihvata.

Obrazloženje: Smatramo da je postojeća formulacija člana 121 stav 3 Zakona dovoljno precizna, i da na jasan i nedvosmislen način omogućava objedinjavanje navedenih funkcija, ali samo one kreditne institucije kod kojih takvo spajanje kontrolnih funkcija odgovara njenoj veličini i vrsti, obimu i složenosti poslova.

Naime, izuzetno od odredbe člana 212 stav 2 Zakona, kojom je propisano da pojedina kontrolna funkcija ne može biti organizovana u okviru druge kontrolne funkcije, stav 3 tog člana Zakona eksplicitno navodi da je za pojedine kreditne institucije moguće objedinjavanje pojedinih funkcija uz primjenu načela proporcionalnosti, odnosno kada veličina i vrsta, obim i složenost poslova to opravdavaju. Svakako, ukoliko nije sigurna da ispunjava navedene kriterijume, kreditna institucija može dostaviti Centralnoj banci zahtjev za davanje mišljenja o ispunjenosti uslova iz člana 121 stav 3 Zakona u pogledu mogućnosti za spajanje dvije funkcije interne kontrole.

→ **Primjedba/predlog/sugestija 9:** U vezi sa izmjenama člana 121 stav 6 Zakona (predložene članom 40 Nacrta zakona), sugerise se da je potrebno razmotriti da li je ova odredba u koliziji sa članom 122 stav 7 Zakona, izmijenjenog članom 40 Nacrta zakona. U članu 121, stav 6 Nacrta Zakona je navedeno da su kreditne institucije dužne da obezbijede da su funkcije internih kontrola nezavisne od članova upravnog odbora i da imaju direktnu komunikaciju i da izvještavaju nadzorni odbor. U članu 122, stav 7 je pak navedeno da rukovodilac pojedine funkcije interne kontrole direktno izvještava nadzorni i upravni odbor, revizorski odbori ili drugi odgovarajući odbor nadzornog odbora. Takođe, sugerisano je da se propišu jasne linije odgovornosti i izvještavanja funkcija internih kontrola, naročito sa upravnim odborom, u smislu odgovornosti i izvještavanja i postavljanja KPIs.

- **Odgovor: Navedena sugestija se ne prihvata.**

Obrazloženje: Konstatuje se da sugerisana kolizija ne postoji, budući da član 121 stav 6 (kako je predloženo članom 40 Nacrta zakona) i član 122 stav 7 (u skladu sa članom 41 Nacrta zakona) tretiraju različite aspekte organizacije i izvještavanja funkcija interne kontrole, pa se ove odredbe dopunjuju i ne isključuju.

Naime, prvom odredbom se **definiše nezavisnost funkcija** internih kontrola, naglašavajući da rukovodioci tih funkcija treba da budu nezavisni od članova upravnog odbora i višeg rukovodstva, i da imaju direktnu komunikaciju i da izvještavaju nadzorni odbor. Na ovaj način se obezbjeđuje operativna sloboda i objektivnost u izvještavanju i donošenju zaključaka.

Sa druge strane, drugom odredbom se reguliše **put izvještavanja**, precizirajući da rukovodilac pojedine funkcije interne kontrole direktno izvještava nadzorni i upravni odbor, revizorski odbor ili drugi odgovarajući odbor nadzornog odbora, odnosno konkretizuju se adrese na koje se izvještaj funkcija dostavlja.

Na ovaj način utvrđene nezavisnost, komunikacija, hijerarhija i izvještavanje predstavljaju standardnu praksu u korporativnom upravljanju, a sve u cilju jačanja linija odbrane u kreditnoj instituciji.

U odnosu na sugestiju da se propišu jasne linije odgovornosti i izvještavanja funkcija internih kontrola, a imajući u vidu usklađivanje ovih odredbi sa pozitivnim pravom EU, konstatuje se da su ove linije adekvatno uređene kroz navedene i druge odredbe Zakona, i da će se nakon usvajanja Nacrta zakona nastaviti na daljem unapređenju podzakonskih propisa iz ove oblasti.

→ **Primjedba/predlog/sugestija 10:** Odredbama član 381b je propisano da kreditne institucije imaju rok od godinu dana od dana stupanja Zakona na snagu da usklade svoje poslovanje. Međutim, članom 377b je propisano da će se podzakonski akti donijeti u roku od 9 mjeseci od stupanja na snagu Zakona, čime je kreditnim institucijama rok za usklađivanje skraćen jer moraju sačekati donošenje podzakonskih akata. Iz tog razloga predlaže se produženje roka za usklađivanje za najmanje tri mjeseca ili skraćenje roka za donošenje podzakonskih akata.

- **Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.**

Obrazloženje: Odredbom člana 94 Nacrta zakona predlaže se dodavanje novog člana 381b kojim je propisana obaveza za kreditne institucije da usklade svoja akta i poslovanje sa odredbama tog zakona u roku od godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu. Obzirom da je članom 92 Nacrta zakona predloženo da je u roku od devet mjeseci od stupanja na snagu Nacrta zakona potrebno izvršiti usklađivanje propisa, a imajući u vidu kompleksnost usklađivanja koje će kreditne institucije biti u obavezi da izvrše, prihvata

se predlog za produženje roka za usklađivanje poslovanja kreditnih institucija za dodatna tri mjeseca.

U skladu sa tim, u članu 94 Nacrta zakona, u odredbi predloženog člana 381b, riječi: „godinu dana“ zamijenije se riječima: „petnaest mjeseci“, na koji način će prvobitno predloženi rok za usklađivanje poslovanja kreditnih institucija biti produžen za još tri mjeseca.

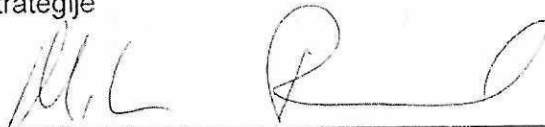
Mjesto i datum sačinjavanja izvještaja: Podgorica, 10.11.2025. godine

Naziv organizacione jedinice ministarstva koja je odgovorna za pripremu nacrta zakona, odnosno strategije:

- Direktorat za finansijski sistem i koordinaciju politika, u saradnji sa Centralnom bankom Crne Gore.

Potpis ministra, odnosno rukovodioca
organizacione jedinice ministarstva koja je
odgovorna za pripremu nacrta zakona, odnosno
strategije

Potpis predstavnika Centralne banke Crne Gore